

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра банківської справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

БРОКЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Студента 2 курсу 12м групи
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
спеціалізації «Фінансовий брокер»

Науковий керівник
канд. екон. наук

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук

Майданика Єгора
Геннадійовича

Гербич Людмила
Анатоліївна

Гербич Людмила
Анатоліївна

Київ – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ	6
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	13
2.1 Оцінка масштабів та результативності брокерської діяльності на страховому ринку України.....	13
2.2 Дослідження брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР» на страховому ринку України.....	21
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	27
3.1 Зарубіжний досвід брокерської діяльності на страховому ринку та оцінювання можливостей його використання в Україні.....	27
3.2 Шляхи удосконалення діяльності брокерських компаній на страховому ринку України.....	38
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

Актуальність дослідження. Професійний підхід до страхування реалізується через брокера, який, будучи ризик-менеджером страхувальника, фактично являє собою форму його присутності на страховому ринку. В умовах інтеграції України в ЄС ринок страхових послуг є важливою ланкою фінансової системи України, тому виявлення напрямків підвищення ефективності діяльності страхових компаній України є актуальною темою дослідження. Тому тема обґрунтування особливостей діяльності брокерів на страховому ринку є актуальною та потребує подальшого дослідження.

Концептуальні положення брокерської діяльності на страховому ринку висвітлені у роботах таких авторів, як: А. Беспалова [5], А. Боровський [6], Н. Ботвіна [7], С. Волосович [8], С. Васильєва [9], О. Гаманкова [10], С. Кармазіна [18], Н. Краус [21], Н. Приказюк [33], Т. Татаріна [43], Н. Шишпанова О. [48] та інших. Віддаючи належне науковим напрацюванням вчених з питань діяльності брокерів на страховому ринку, до сих пір залишаються дискусійними та недостатньо дослідженими теоретичні, методичні та практичні аспекти саме діяльності брокерів на страховому ринку України. Актуальність вищевикладених проблем, а також теоретично-прикладна цінність їхнього вирішення зумовили вибір теми даного наукового дослідження, визначили його мету та завдання.

Метою дослідження є розкриття теоретичних засад і практичних аспектів брокерської діяльності на страховому ринку України та розробка рекомендацій з її удосконалення.

Для досягнення цієї мети були сформульовані такі **завдання**:

- дослідити теоретичні основи брокерської діяльності на страховому ринку;
- провести оцінку масштабів та результативності брокерської діяльності на страховому ринку України;

- здійснити дослідження брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР» на страховому ринку України;
- дослідити зарубіжний досвід брокерської діяльності на страховому ринку та оцінювання можливостей його використання в Україні;
- обґрунтувати шляхи удосконалення діяльності брокерських компаній на страховому ринку України.

Об'єктом дослідження: діяльність брокерських компаній на страховому ринку.

Предмет дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти брокерської діяльності на страховому ринку.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові праці, рекомендації з питань діяльності брокерів на страховому ринку. В основу дослідження покладено загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: абстрактно-логічний – для аналізу фахової літератури, теоретичного узагальнення й формування висновків щодо сутності брокерської діяльності на страховому ринку; декомпозиції – для розкриття мети дослідження та постановки завдань; методи аналізу та синтезу – для дослідження брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР» на страховому ринку України. В ході вирішення поставлених завдань були використані такі прийоми наукового дослідження, як спостереження (статистичне) і обробка отриманого матеріалу за допомогою аналізу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань брокерської діяльності на страховому ринку України; офіційні дані ТОВ «ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР»; аналітичні огляди брокерської діяльності на страховому ринку України; рекомендації монографічні дослідження та наукові публікації з досліджуваної проблеми.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

удосконалено: визначення сутності поняття «страховий брокер», відповідно до якого запропоновано власне визначення даного поняття: страховий брокер – це елемент ринкового механізму, що дозволяє

оптимізувати взаємодію між страхувальниками і страховиками шляхом надання їм посередницьких послуг, що на відміну від існуючих підходів, дозволяє акцентувати увагу на забезпеченні брокерами постійної взаємодії між страховиками та страхувальниками.

Практичне значення одержаних результатів. Практичні рекомендації стосовно форматів представлення кількісної та якісної інформації про брокерську діяльність на страховому ринку України можуть бути корисними для ТОВ «ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР».

Особистий внесок магістра. Випускна кваліфікаційна робота є самостійним завершеним дослідженням автора.

Публікації. Окремі результати дослідження знайшли відображення в науковій статті: Майданик Є. Г. Брокерська діяльність на страховому ринку України. *Фінансові установи в умовах глобальних дисбалансів*: зб. наук. ст. студ. денної форми навчання / відп. ред. Н.П. Шульга. К.: Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2021. 386 с. (С. 78-83)

Апробація результатів дослідження. Результати наукового дослідження стали основою для доповіді студентської наукової конференції «Фінансова політика в умовах економічних перетворень» (м. Київ, 17-18 листопада 2021 р.) на тему: «Брокерська діяльність на страховому ринку: проблеми та перспективи».

Обсяг та структура роботи. Робота складається з 3 розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 66 сторінок. В роботі представлено 11 таблиць, 11 рисунків, 2 додатки та використано 60 наукових джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ

Сучасний страховий ринок являє собою певну систему регулярно взаємодіючих і взаємозалежних окремих складових частин, що утворюють єдине ціле. Невід’ємною ланкою цієї системи є страхові посередники (агенти і брокери, що займають особливе місце на ринку). Модель взаємодії страхових посередників та страхових компаній відіграє важливу роль у забезпеченні стабільного розвитку страхового ринку. Від того, наскільки ринок є стабільним та прогнозованим, залежить його ефективність, зокрема, здатність залучати страховиків, а також можливість сплачувати їм страхові компенсації. Відповідно до чинного законодавства України, страхові брокери можуть вести свою діяльність лише після того, як вони зареєструвалися у державному реєстрі страхових брокерів, який формується та контролюється Національним банком України [28, с. 53].

Для створення страхового брокера – організації, які несуть відповідальність перед своїми клієнтами за якість послуг, що надаються, немає необхідності формувати статутний капітал. Ліцензування обов’язково як на міжнародному, так і вітчизняному страхових ринках. Однак для отримання ліцензії певний кваліфікаційний рівень повинен мати лише керівник страхового брокера і його головний бухгалтер, тоді як до співробітників, які працюють з ризиками клієнтів, ніяких вимог не висувають.

Підходи авторів до визначення сутності поняття «страховий брокер» представлені на рис. 1.1.

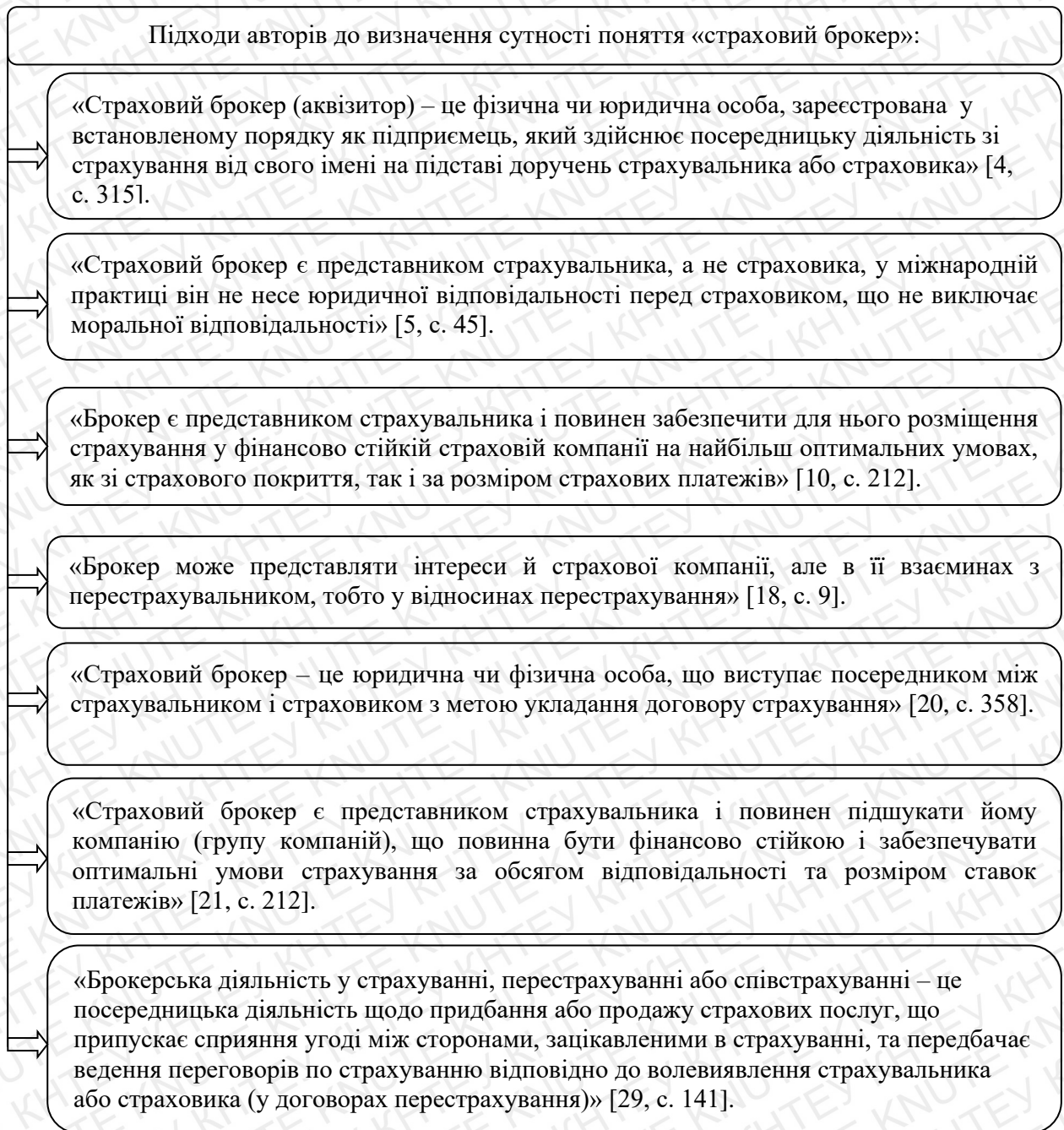

Рис. 1.1 Підходи авторів до визначення сутності поняття «страховий брокер»

*побудовано автором за даними [10,11]

Отже, клієнт доручає брокеру здійснювати усі необхідні дії щодо розміщення ризиків у страховій організації. Брокери – це важлива частина ринкового механізму, що дозволяє оптимізувати взаємодію між страхувальниками і страховиками. Брокери не руйнують сформовані відносини між споживачами і страховими компаніями, а роблять їх більш ефективними і вигідними для страхувальників, втягують нові групи

споживачів в сегмент страхування. Згадаймо і про те, що, за рідкісним винятком, перестраховальні програми практично всіх українських постачальників страхових і перестраховальних послуг організовані через брокерів. Звідси стає зрозумілим, що брокери – це ключові фігури і для розвитку, і підтримки стійкості страхового ринку [33].

Зміст і технологія брокерської діяльності в страхуванні являють собою рух від потреб страхувальника до створення для нього оптимальної системи страхового ризик-менеджменту. При такому підході забезпечується пріоритет інтересів споживача на страховому ринку. Все це, звичайно, вимагає наявності у брокера відповідних професійних, матеріально-технічних і організаційних можливостей, досвіду, знання ринку, його кон'юнктури, реального стану справ в страхових компаніях і т. д. [36, с. 551].

Важливість брокерів, як джерела розвитку бізнесу страховиків, знаходить підтвердження і в тому, що вони залишаються одним з основних каналів поширення стандартних страхових програм, які не потребують поглибленого обліку індивідуальних особливостей споживачів (ОСАГО), і в широкому поширенні на зарубіжних ринках практики надання брокерам андеррайтерських повноважень (lineslips, binding authorities, broker covers і т.п.) [16, с. 103].

Страховий брокер повинен насамперед надати гарантії за виплатами та відшкодувань за страховими випадками, що може змінити менталітет населення, щодо придбання страхових продуктів. Звернувшись до брокера, страхувальник економить час на пошук майбутнього страховика. Оскільки брокер постійно проводить відбір страхових компаній, то, прийшовши до посередника, клієнт отримує на вибір перелік з 6-7 уже перевірених брокером компаній з описом вартості та особливих якостей їх послуг, а самостійно клієнт (особливо якщо страхувальник зовсім не розуміється у фінансовій сфері) може витратити не менш, аніж тиждень а то і взагалі передумати страхуватись. На нашу думку, єдиним учасником страхового процесу, орієнтованим на розвиток усвідомленої потреби в страхових послугах, є

страховий брокер, який діє в інтересах свого клієнта. Більш того, ринкове благополуччя брокера залежить від того, наскільки професійно і якісно він надасть послуги своєму клієнтові [28, с. 53].

Незважаючи на щорічне збільшення кількості страхових брокерів, на вітчизняному ринку існує негативна тенденція по створенню «псевдоброкеров» – юридичних осіб, які мають агентські договори з декількома страховими компаніями і отримують комісійну винагороду від страховиків, що ставить під сумнів об'єктивність при виборі якісного захисту для клієнта. Створення псевдоброкерів пов'язано з тим, що деякі страхувальники (за винятком великих юридичних осіб) готові зараз оплачувати додаткові послуги брокера з підбору якісної страхового захисту, відповідно, отримання ліцензії та прийняття відповідних зобов'язань може стати обтяжливим для таких «брокерів».

У всьому світі страхові брокери мають велику вагу. Класична модель ведення страхового бізнесу, прийнята на Заході, передбачає спеціалізацію. Страхові компанії лише розробляють власні страхові продукти, а їх реалізацію беруть на себе страхові брокери. Звичайно, агенти, що працюють на одного страховика, нікуди не поділися, однак їх роль в продажах неухильно знижується. Сьогодні у Франції, Великобританії, Канаді та США на брокерів припадає до 70-85% обсягу продажів страхових продуктів.

У сучасній Україні структура економіки являє собою співтовариство пов'язаних між собою, але існуючих відособлено підприємств, великих, середніх і малих, пов'язаних з інтересами, але часто не за профілем діяльності фінансово-промислових груп. У зв'язку з цим постає питання про суть сформованих економічних відносин, що відносяться скоріше до східного типу економіки, ніж до західного, тобто східному по суті – західному по формі. Цей факт є визначальним при оцінці структури ризиків кожної з економічних одиниць. В цьому випадку необхідно залучення незалежного експерта – страхового брокера, інститут яких поки в незначній мірі розвинений в Україні [32].

Розглянемо механізм роботи страхового брокера та його послуги, які він надає страхувальникам на страховому ринку України (рис. 1.2).

Рис. 1.2 Механізм роботи та спектр послуг страхового брокера на страховому ринку України

*побудовано автором за даними [35, с. 47]

Як видно з рис. 1.2, що спеціалізація страхових брокерів на українському ринку – тільки ризикове страхування. Страхування життя на сьогоднішній день є одним з неохоплених сегментів ринку і з боку страхових компаній. Відповідно, страхові брокери поки цими видами не займаються. Ставлення до брокерських послуг на страховому ринку неоднозначне як у споживачів страхових послуг, так і у страхових компаній, багато з яких не розглядають брокерів як ефективний канал збуту страхових послуг. Деякі страхові компанії, особливо стоять на початковій стадії розвитку, самі звертаються до

страхових брокерів з метою співпраці та продажу страхових полісів. Однак багато страховиків переманюють клієнтів у своїх партнерів-посередників, пропонуючи більш низький тариф за рахунок комісії посередника.

В цілому, виділяючи функції брокера, слід зазначити, що основними напрямками діяльності виступають: розробка комплексних програм страхування (за галузевими видами діяльності, наприклад, лізингових компаній або банків), з залученням різних страхових компаній, і часто організація перестраховального захисту, організація і проведення тендерів, вибір найкращих умов страхування, в тому числі за ціновими параметрами, внесення нових ризиків в обсяг страхової відповідальності (іноді за цінами колишнього договору страхування), супровід договору на всьому протязі його дії, укладення договорів по складним і нестандартним ризиків, забезпечення перестраховальної захистом, врегулювання збитків, відшкодування регресних вимог [40, с. 551].

Аналізуючи окремі функції брокерської діяльності, слід особливо виділити проведення тендерів. Так, брокер, діючи в рамках антимонопольного законодавства, об'єктивно оцінює пропозиції по страхуванню нестандартного об'єкта або ряду об'єктів. Особливого значення набуває організація тендерів при використанні на страхування бюджетних коштів. Наприклад, при страхуванні державних унітарних підприємств виникає ситуація, при якій страхування їх майна відповідно до Бюджетного кодексу України дозволено проводити шляхом торгів або через залучення незалежного посередника. Напрошується висновок, що найкращим чином представляти інтереси держави може структура, що має дозвіл або ліцензію державного органу – Міністерства фінансів України, тобто страховий брокер. Брокер також, на відміну від страховиків, організовує страхові програми шляхом співстрахування одного ризику кількома страховиками, а також регулює ціни на страхові продукти, тому що в змозі організувати достатній перестраховий захист, якщо не на західному, то на українському і східному перестраховальних ринках [39, с. 129].

Отже, у сучасних умовах багато страхових компаній усвідомлюють, що брокерські компанії є на сьогоднішній день найпотужнішим механізмом для залучення клієнтів і, що важливо, високопрофесійним ланкою між страховою компанією і страхувальником.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

2.1 Оцінка масштабів та результативності брокерської діяльності на страховому ринку України

У даний час на страховому ринку існує два види страхових посередників, одним з яких є страхові брокери. Аналізуючи діяльність брокерів на вітчизняному та міжнародному страхових ринках, ми прийшли до висновку, що інститут страхових брокерів в нашій країні не отримав свого розвитку. Багато в чому це залежить від законодавчих норм, а також від готовності населення користуватися послугами брокерів. У 2021 р. Національний банк України уніс до Державного реєстру страхових та перестрахових брокерів ТОВ «Френдлі фінанс». Водночас ТОВ «ФК «БІКСБІТ» видано три ліцензії на надання фінансових послуг – на надання послуг з фінансового лізингу, на надання послуг з факторингу та на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту. Такі рішення Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг ухвалив на засіданні 12 листопада 2021 року (Додаток А).

Страховими посередниками можуть виступати страхові агенти і страхові брокери. Вони не є учасниками договору страхування. Їх завдання включають в себе просування страхових послуг від страховика до страхувальників, надання підтримки в укладанні договорів перестраховання та їх виконанні. При цьому слід мати на увазі, що посередницька діяльність, пов'язана з укладанням договорів страхування від імені іноземних страхових організацій (за винятком договорів страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів, що виїжджають за межі України), на території України не допускається. Предметом нашого дослідження є страхові брокери

та процес їх відбору. Провідні експерти ринку страхування вважають, що професійні страхові брокери – головний інструмент підтримки системного балансу і забезпечення рівномірного розвитку української системи страхування, так як страхові брокери захищають інтереси страхувальника і сприяють досудовому врегулюванню спорів.

Згідно з Державним реєстром страхових та перестрахових брокерів України станом на кінець 2020 р. зареєстровано 62 брокери [57] (рис. 2.1).

Рис. 2.1 Динаміка кількості страхових (у т.ч. перестрахових) брокерів в Україні протягом 2016 – I півріччя 2021 рр.

*складено автором за даними [57]

Як видно з рис. 2.1, кількість страхових брокерів в Україні є незначною, проте позитивною тенденцією є поступове її збільшення. Динаміка розвитку страхового брокерства у співвідношенні до кількості страхових компаній представлена на рис. 2.2.

Як бачимо, співвідношення кількості страхових брокерів та страхових компаній у 2020 році в Україні становило 1:3,75, тобто на одного брокера припадає понад 3,75 страхових компаній [55].

Рис. 2.2 Співвідношення страхових брокерів до страхових компаній на страховому ринку України за 2016 – I півріччя 2021 рр., од.

*складено автором за даними [57].

Використовуючи відомості про надання посередницьких послуг у страхуванні та/або перестраховуванні в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (Додаток А) проаналізуємо показники масштабів та результатів брокерської діяльності на страховому ринку України (табл. 2.1 – табл. 2.9).

Таблиця 2.1

Динаміка кількості договорів страхування, укладених брокером із страховиками резидентами на користь страхувальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (одиниць)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0	0	105	9	14	128
2019 р.	33	1996	231	279	22207	24745,4
2020 р.	0	0	105	9	14	128
I півріччя 2021 р.	7	10437	572	70	10113	21199

* побудовано автором за даними [57]

Так, упродовж 2018-2021 рр. відбулося зростання кількості договорів страхування, укладених брокером із страховиками резидентами на користь

страхувальників, що свідчить про підвищення кількості наданих страхових послуг брокерів.

Таблиця 2.2

Динаміка суми винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отриманих брокерами від перестраховальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (тис. грн)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0,0	0,0	366,0	214,3	0,0	580,3
2019 р.	295,5	21451,4	3522,0	745,4	2030,7	28045,0
2020 р.	0,0	0,0	1578,7	126,2	848,1	2553,0
I півріччя 2021 р.	65,4	2378,4	12689,7	1629,1	1668,4	18431,1

* побудовано автором за даними [57]

Упродовж 2018-2020 рр. спостерігаємо збільшення суми винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отриманих брокером від перестраховальників в Україні з 580,3 тис. грн у 2018 р. до 2553,0 тис. грн у 2020 р. Станом на 30.06.2021 р. сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отриманих брокером від перестраховальників в Україні склала 18431,1 тис. грн.

Таблиця 2.3

Динаміка кількості договорів перестраховання, укладених брокерами із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (одиниць)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0	0	37	8	0	45
2019 р.	0	0	34	2	0	36
2020 р.	0	4	165	51	38	258
I півріччя 2021 р.	0	0	1	2	0	3

* побудовано автором за даними [57]

Протягом 2018-2020 рр. спостерігається збільшення кількості договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховувальників в Україні на 213 одиниць.

Таблиця 2.4

Динаміка перестрахових платежів (премій, внесків), отриманих перестраховиками-резидентами за договорами перестраховання, укладеними брокерами на користь перестраховувальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (тис. грн)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0,0	0,9	28 638,6	979,7	55,9	29675,1
2019 р.	0,0	0,0	12 406,2	242,9	11,3	12660,4
2020 р.	0,0	0,0	12 406,2	242,9	11,3	12660,4
I півріччя 2021 р.	0,0	0,0	18 223,9	1 696,6	0,0	19920,5

* побудовано автором за даними [57]

За 2018-2020 рр. відбулося скорочення перестрахових платежів (премій, внесків), отриманих перестраховиками-резидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників на 17014,7 тис. грн або на 57,34%.

Таблиця 2.5

Дані щодо кількості договорів перестраховання, укладених брокерами із перестраховиками-резидентами на користь перестраховувальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (одиниць)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0	0	108	13	22	143
2019 р.	0	0	34	2	0	36
2020 р.	0	0	105	9	14	128
I півріччя 2021 р.	0	0	32	13	4	49

* побудовано автором за даними [57]

Упродовж 2018-2020 рр. спостерігаємо скорочення кількості кількості договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-резидентами на користь перестраховальників в Україні на 17 одиниць.

Таблиця 2.6

Динаміка перестрахових платежів (премій, внесків), отриманих перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокерами на користь перестраховальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (тис. грн)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0,0	648,6	606047,6	195084,4	309491,0	1111271,6
2019 р.	0,0	1 989,7	471108,1	69 098,6	378 526,9	920 723,3
2020 р.	0,0	1 989,7	471108,1	69098,6	378526,9	920723,3
I півріччя 2021 р.	0,0	107,0	216823,9	57 626,0	138 611,8	413168,6

* побудовано автором за даними [57]

За 2018-2020 пп. відбулося зменшення суми перестрахових платежів (премій, внесків), отриманих перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховальників на 190548,3 тис. грн.

Таблиця 2.7

Динаміка страхових виплат (відшкодування), компенсованих перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокерами на користь перестраховальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (тис. грн)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0,0	48,0	345364,8	510,1	289,6	346212,5
2019 р.	0,0	367,8	140121,6	230,9	5 596,2	146316,5
2020 р.	0,0	367,8	140121,6	230,9	5596,2	146316,5
I півріччя 2021 р.	0,0	42,9	40459,3	1 139,4	0,0	41641,6

* побудовано автором за даними [57]

За 2018-2020 рр. відбулося зменшення динаміки страхових виплат (відшкодування), компенсованих перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховальників в Україні з 346212,5 тис. грн у 2018 р. до 146316,5 тис. грн у 2020 р.

Таблиця 2.8

Динаміка суми винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отримана брокерами від перестраховальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (тис. грн)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0,0	118,9	21109,9	3641,7	4579,2	29449,7
2019 р.	0,0	176,1	25585,4	3191,2	5665,6	34618,3
2020 р.	0,0	176,1	25585,4	3 191,2	5665,6	34618,3
I півріччя 2021 р.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* побудовано автором за даними [57]

За 2018-2020 рр. відбулося збільшення суми винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отримана брокером від перестраховальників в Україні з 29449,7 тис. грн у 2018 р. до 34618,3 тис. грн у 2020 р.

Таблиця 2.9

Динаміка кількості договорів перестраховання, укладених брокерами із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховальників в Україні за 2018 – I півріччя 2021 рр. (одиниць)

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
2018 р.	0	4	153	67	50	274
2019 р.	0	4	165	51	38	258
2020 р.	0	4	165	51	38	258
I півріччя 2021 р.	0	1	67	21	17	106

* побудовано автором за даними [57]

За 2018-2020 рр. відбулося зменшення кількості договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховальників в Україні на 16 одиниць.

Розглянемо співвідношення страхових компаній та страхових брокерів у інших країнах Європи порівняно с Україною (рис. 2.3).

Рис 2.3 Співвідношення страхових компаній та страхових брокерів у країнах Європи у 2020 році

*побудовано автором за даними [58]

З цього слідує, що кількість брокерів, що працюють на страховому ринку України, за стандартами навіть не найбільш розвинених країн Європи є досить низькою. В Україні більша частина населення страхується за необхідністю, (це оформлення кредитів, страхування авто та обов'язкове страхування) на жаль інститут брокерства поки що не прижився.

Отже, проблеми, які виникають на ринку брокерства, в основному пов'язані з неправильною політикою держави, зокрема недостатньою кількістю законів, актів, положень, які пояснюють, що повинен робити брокер при настанні будь-яких суперечностей і зі страховими компаніями та іншими брокерами, і з клієнтами. Також існує проблема поінформованості страхувальників та їх недовіри до вітчизняних брокерів, що призводить до зменшення попиту на послуги, які вони надають.

2.2 Дослідження брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР» на страховому ринку України

Компанія «ТВТ-Страховий брокер» є незалежним консультантом, який надає послуги ризик менеджменту для своїх клієнтів [59]. Організаційна структура управління ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» з урахуванням особливостей діяльності на страховому ринку представлена на рис. 2.4.

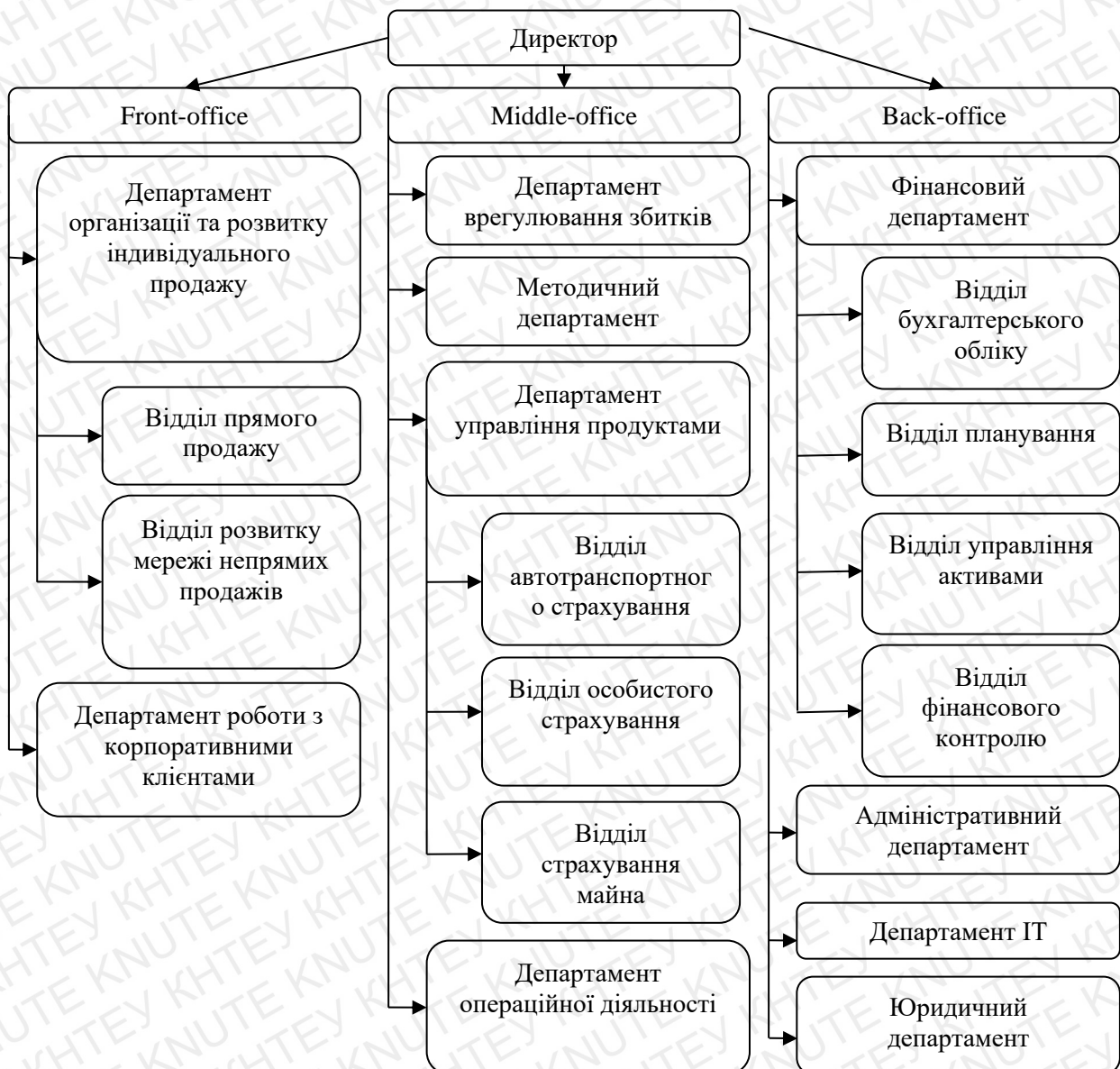

Рис. 2.4 Організаційна структура управління ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» з урахуванням особливостей діяльності на страховому ринку

*побудовано автором за даними [59]

Так, організаційна структура ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» вимагає наявності по всіх напрямках фахівців високої компетенції, професійної спеціалізації, які несуть відповідальність за виконання покладених на них функцій.

Юридична адреса ТОВ «ТВТ-Страховий брокер»: 04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, буд. 37-41, поверх 6, офіс 36 [59].

ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» надає такі послуги на страховому ринку України (рис. 2.5).

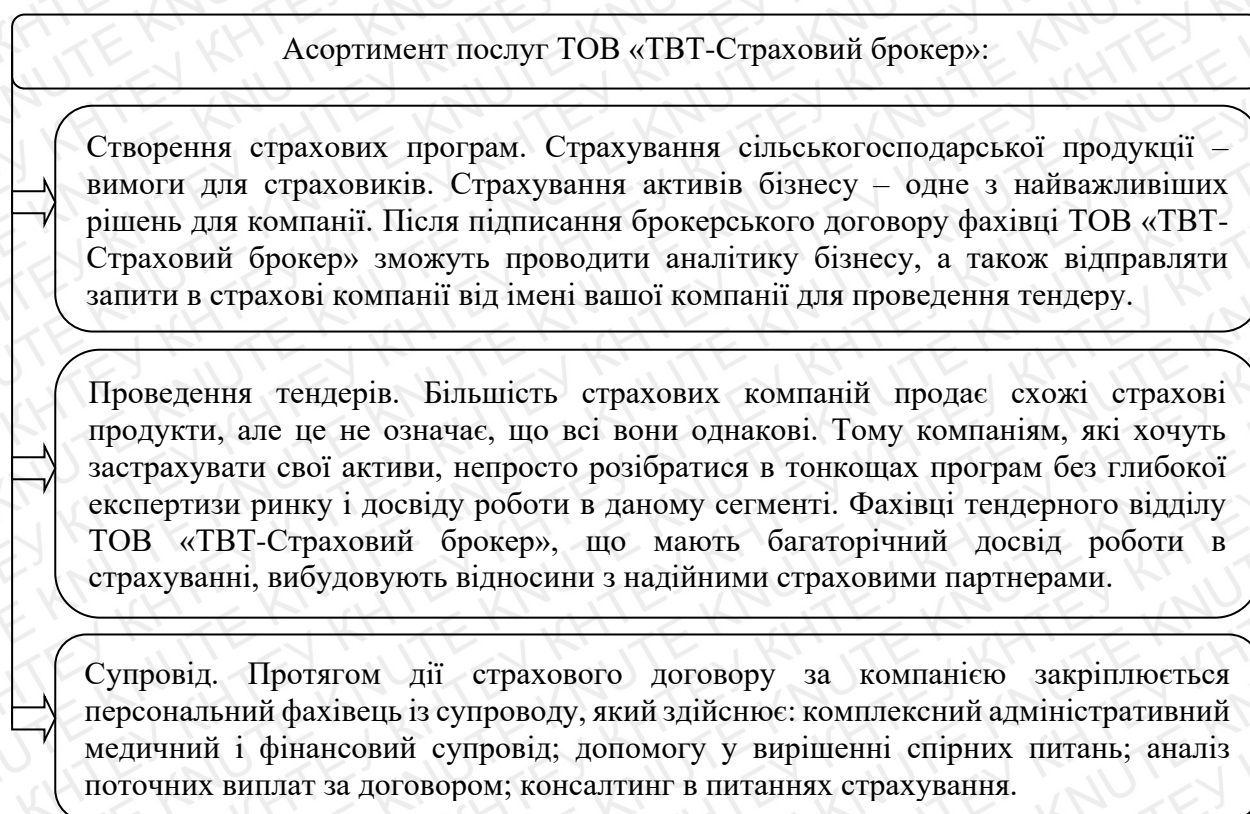

Рис 2.5 Асортимент послуг ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» на страховому ринку України

*побудовано автором за даними [59]

Інтереси цих компаній ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» представляє у своїй роботі зі страховими компаніями, а також при складанні програм страхування і при врегулюванні збитків. Свідоцтво ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» про внесення до державного реєстру страхових та перестрахових брокерів № 139 від 11.10.2007 р. представлено в Додатку В. Види діяльності ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» за КВЕД [59]:

Основний вид діяльності ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» за КВЕД: 65.20 Перестраховування [59].

Інші види діяльності ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» за КВЕД:

63.99 Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.

66.21 Оцінювання ризиків та завданої шкоди.

66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів [59].

Асортиментна політика страхового брокера розробляється начальником відділу маркетингу підприємства. Для визначення стратегії за кожними видом послуг страхового брокера ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» необхідно побудувати матрицю БКГ. Для побудови матриці використовуємо дані про частки ринку та темп приросту попиту по видам страхових продуктів, що представлені в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Вихідні дані для побудови матриці Бостонської консалтингової групи

СГП	Частка ринку, %	Темп зростання ринку, %
Особисте страхування (крім страхування життя)	1,23	31,8
Майнове страхування	0,48	-2,3
Страхування відповідальності	0,18	7,2
Обов'язкове страхування (крім державного)	1,53	26,4

*побудовано автором за даними [59]

Матриця БКГ для підприємства ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» представлена на рис. 2.6.

Відповідно до побудованої матриці БКГ для ТОВ «ТВТ-Страховий брокер», слід відмітити, що сектори страхового брокера «Особисте страхування» та «Обов'язкове страхування» можна віднести до сектору «Зірки», що є позитивним явищем в наявній асортиментній політиці. Отже, сектори «Особисте страхування» та «Обов'язкове страхування» треба посилювати і оберігати. Тобто, зберігати або збільшувати відповідну частку бізнесу на даних ринках.

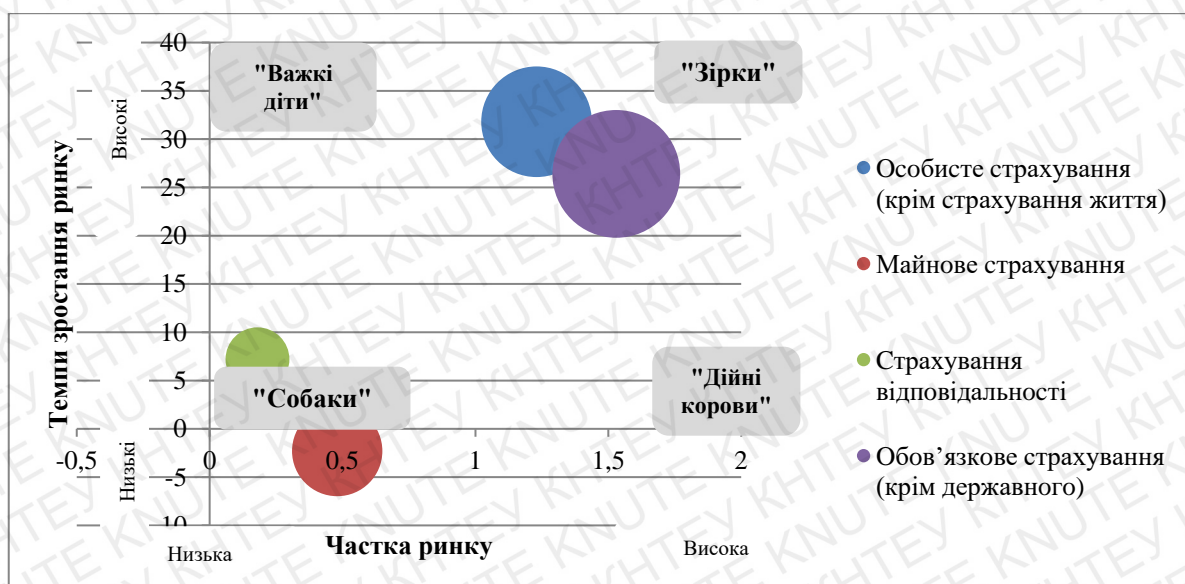

Рис. 2.6 Матриця БКГ «зростання – частка ринку» для ТОВ «ТВТ-Страховий брокер»

*побудовано автором за даними [59]

До сектору «Собаки» відносяться «Майнове страхування» та «Страхування відповідальності» – це слабкі перспективи зростання і відстаючі позиції на ринку в порівнянні з його лідерами, що обмежує розмір їх прибутку. У стратегічному періоді у відповідних напрямках бізнесу треба прийняти кроки по забезпеченню прибутку, зниженню витрат або позбавлення від даних секторів страхування. В цілому господарський портфель компанії недостатньо збалансований: немає «Дійних корів», які забезпечують поточний прибуток і дають змогу фінансувати «Собак» і інвестувати отримання додаткових конкурентних переваг для «Зірки».

Клієнтом ПП «СБ «АНГЕЛІУС» є страхова компанія ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія». Страхова компанія ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія» (UPSK) створена в 1992 році і більш ніж за 28 років бездоганної роботи стала однією з провідних страхових компаній України. Юридична адреса ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія»: Україна, 04080, м. Київ, вул. Кирилівська, буд. 40 [60].

На рис. 2.7 представлені основні відомості про діяльність ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія».

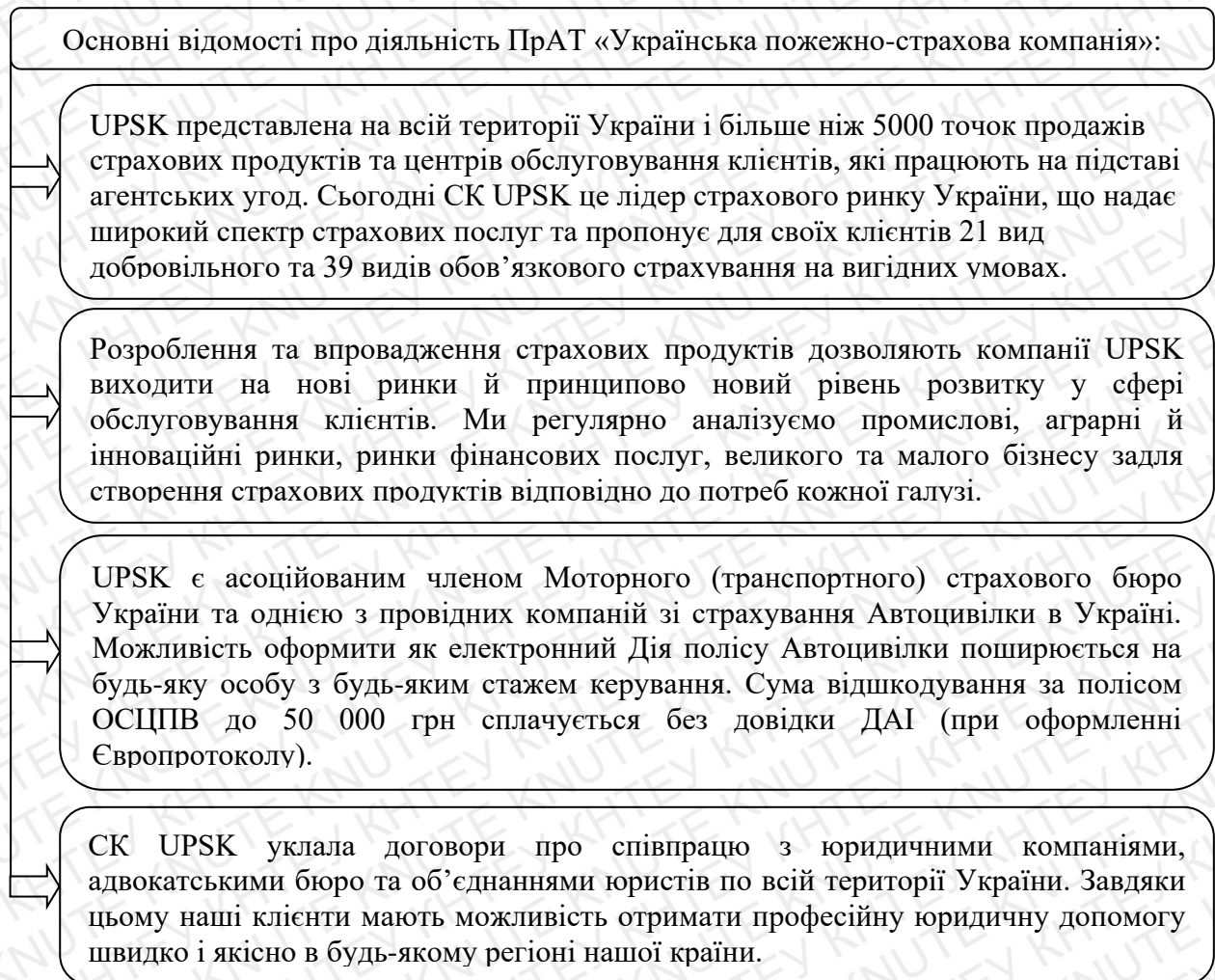

Рис. 2.7 Основні відомості про діяльність ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія»

*побудовано автором за даними [60]

Пріоритетним напрямом страхової діяльності ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія» протягом 12 місяців 2020 р. було страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за додатковими договорами), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ; особисте страхування й обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів. Загальний обсяг відповідальності (страхових сум) за всіма укладеними упродовж звітного періоду договорами страхування (перестраховання) склав – 158 287 448,69 тис. грн. За 12 місяців 2020 р. компанія виконувала свої зобов'язання перед страхувальниками, щодо належних їм сум страхових відшкодувань і

виплатила протягом цього періоду 212434,96 тис. грн страхових відшкодувань що на 20,28% більше за відповідний період 2019 р., в якому компанія виконала свої зобов'язання 176621,44 тис. грн страхових відшкодувань. На рис. 2.8 представлені дані щодо витрат ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія» на здійснення брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» на страховому ринку України.

Рис. 2.8 Динаміка витрат ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія» на здійснення брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» за 2018-2020 рр. (тис. грн)

*побудовано автором за даними [60]

Отже, упродовж 2018-2020 рр. загальні витрати ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» на брокерську діяльність в ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія» на страховому ринку України зросли на 5899 тис. грн або на 2,44%, що відбулося за рахунок збільшення таких статей витрат як: витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів страхування (агентська, брокерська, комісійна винагорода) зросли на 5574 тис. грн або на 2,32%; витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів перестраховування (агентська, брокерська, комісійна винагорода) збільшилися на 137 тис. грн або на 258,49%; інші витрати зросли на 188 тис. грн або на 8,71%.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

3.1 Зарубіжний досвід брокерської діяльності на страховому ринку та оцінювання можливостей його використання в Україні

Процеси глобалізації світогосподарських зв'язків, що охоплюють практично всі сфери і галузі сучасної світової економіки, сприяють формуванню нового рівня міжнародних економічних відносин, яким притаманне абсолютно інша якість. Не залишається осторонь від цих процесів і світовий ринок страхових послуг. У свою чергу, глобалізація міжнародних страхових відносин, під якою ми розуміємо об'єктивний процес формування єдиного світового страхового простору шляхом транскордонного руху мобільних фінансових коштів, а також страхових послуг на базі використання новітніх інформаційних технологій, охоплює все більшу кількість країн і привертає все більшу увагу. У зв'язку з цим процес глобалізації страхових відносин в світі, з нашої точки зору, розвивається в контексті тих тенденцій, які все більш притаманні складається світовій економіці нового типу – постіндустріальної економіки [39, с. 129]. Очевидно при цьому, що власне глобалізація світового страхового ринку, а разом з ним – і подальша лібералізація процесів руху капіталів перетворюють транснаціоналізацію страхового бізнесу в реальну конкурентну перевагу. Більш того, глобалізація страхової галузі світової економіки, що виявляється в уніфікації страхового бізнесу, примушує страхові компанії об'єднувати капітали і постійно диверсифікувати сфери діяльності і послуг з метою збереження і розширення ринку і, в підсумку, – збільшення прибутку. Надалі глобалізація страхового сектора пов'язана з вдосконаленням застосовуваних інформаційних

технологій, активізацією процесів транскордонних злиттів і поглинань в міжнародному страховому бізнесі, створенням найбільших страхових компаній і транснаціоналізацією страхового ринку. В результаті угод зі злиттів і поглинань формуються страхові транснаціональні компанії (СТНК), про економічну мощі і ролі яких можна судити, наприклад, за розміром їх активів. Так, СТНК займають провідні позиції в списку лідерів, залишивши позаду нафтогазові, автомобільні, телекомунікаційні корпорації, і є в даний час найбільш ефективно розвиваються ринковими структурами. Діяльність цих ТНК все частіше базується на використанні інтегрованої моделі взаємодії з клієнтами і пропозиції послуг, побудованих на основі найрізноманітніших параметрів особистості клієнтів, в тому числі їх фінансових можливостей, матеріального статусу і соціального середовища.

Процеси транснаціоналізації світового ринку не можуть розвиватися ізольовано від одного з ключових його сегментів. Загальновідомо, що однією з головних проблем, які стоять сьогодні перед нашою країною сьогодні, є проблема подальшої повноцінної інтеграції її економіки у світове господарство. Не випадково при цьому, що процеси глобалізації світової економіки в повній мірі зачіпають і Україну. Постійно зростаюча ступінь лібералізації економіки України, а також формування зрілого страхового ринку в нашій країні, а також перспективи його інтеграції в світовий ринок страхування, свідчать про виняткову актуальність обраної теми дослідження, а також визначають необхідність наукового узагальнення наявного світового досвіду в цій сфері [46].

За оцінками зарубіжних експертів, очікується помірне зростання протягом наступних двох років, при цьому реальний ВВП США буде рости трохи швидше, ніж Єврозони і Великобританії. Очікується зростання страхових премій в багатьох регіонах, відзначається в щорічному дослідженні «Swiss Re» «Глобальний огляд страхового ринку в 2021 році і прогнози на 2022 рік» [53]. Попит на продукти загального страхування буде рости при прогнозі зростання економіки на рівні 8-9% на ринках, що розвиваються. Сектор

страхування життя вже стикається з проблемами, основою яких найчастіше є низькі процентні ставки. Проте, глобальні премії зі страхування життя, за прогнозами, будуть рости приблизно на 4% в наступні два роки, і ця тенденція також буде характерна для ринків, що розвиваються [58].

Глобальна економіка, як очікується, буде помірно розвиватися в наступному році. ВВП США і Великобританії в даний час зросли майже на 2,5%, а ВВП в Японії і Євросоні демонструє більш стримане зростання - на рівні 0,7% і 1,5% відповідно. Всі очікують більш високих показників зростання цих чотирьох економік в 2022 році. Економіки, що розвиваються будуть рости приблизно на 5% протягом наступних двох років, що краще поточного показника на рівні 4% – табл. 3.1 [51].

Таблиця 3.1

Зростання премій прямого страхування на основних ринках і регіонах

Країни, регіони	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
США	3,2	3,0	3,8	1,8	1,3
Канада	2,7	1,9	2,7	0,8	2,3
Японія	7,7	0,3	2,5	2,8	1,0
Австралія	5,7	1,0	-0,1	0,7	2,1
Великобританія	-1,8	1,9	2,3	1,3	2,2
Німеччина	2,5	2,9	2,6	1,7	0,6
Франція	0,1	0,3	0,7	1,0	1,4
Італія	-6,1	-3,0	-3,0	-1,8	1,5
Розвинені ринки	2,1	2,0	1,7(2)	1,8	1,7
Ринки, що розвиваються	8,0	6,3	5,6	7,9	8,7
Увесь світ	3,2	2,8	2,5 (2)	3,0	3,2

*побудовано автором за даними [58]

Більшість зарубіжних експертів відзначають, що активність у сфері страхування США знизиться в 2022 р. через невизначеність політики з економічних і торгових питань. Глобальна економіка стикається з основними трьома викликами: уповільнення економічного зростання в Китаї, зниження цін на сировинні товари і неминуче підвищення ставки ФРС. Виклики становлять небезпеку для базового прогнозу, але навряд чи вплинуть на

підвищення темпів зростання. Загальне поліпшення економічного прогнозу і очікуване посилення монетарної політики в США і Великобританії можуть привести до зростання прибутковості державних облігацій (особливо в США і Великобританії) [57].

Тенденція скорочення обсягу страхових премій спостерігалася по всіх країнах у зв'язку з глобальною фінансовою кризою. Оцінка страхового ринку по континентах показала, що європейський ринок за обсягом страхових премій займав 39,6%, ринки Північної Америки та Азії – 30,4%. Національна специфіка страхових ринків проявляється в їх структурі і перевазі певних видів страхового захисту [20, с. 358].

За оцінками зарубіжних експертів, очікується помірне зростання протягом наступних двох років, при цьому реальний ВВП США буде рости трохи швидше, ніж Єврозони і Великобританії. Очікується зростання страхових премій в багатьох регіонах, відзначається в щорічному дослідженні «Swiss Re» «Глобальний огляд страхового ринку в 2021 році і прогнози на 2022 рік». Попит на продукти загального страхування буде рости при прогнозі зростання економіки на рівні 8-9% на ринках, що розвиваються. Сектор страхування життя вже стикається з проблемами, основою яких найчастіше є низькі процентні ставки. Проте, глобальні премії зі страхування життя, за прогнозами, будуть рости приблизно на 4% в наступні два роки, і ця тенденція також буде характерна для ринків, що розвиваються [55].

Глобальна економіка, як очікується, буде помірно розвиватися в наступному році. ВВП США і Великобританії в даний час зросли майже на 2,5%, а ВВП в Японії і Єврозоні демонструє більш стримане зростання – на рівні 0,7% і 1,5% відповідно. Всі очікують більш високих показників зростання цих чотирьох економік в 2022 році. Економіки, що розвиваються будуть рости приблизно на 5% протягом наступних двох років, що краще поточного показника на рівні 4% [54].

Більшість зарубіжних експертів відзначають, що активність у сфері страхування США знизиться в 2022 р через невизначеність політики з

економічних і торгових питань. Глобальна економіка стикається з основними трьома викликами: уповільнення економічного зростання в Китаї, зниження цін на сировинні товари і неминуче підвищення ставки ФРС. Виклики становлять небезпеку для базового прогнозу, але навряд чи вплинуть на підвищення темпів зростання. Загальне поліпшення економічного прогнозу і очікуване посилення монетарної політики в США і Великобританії можуть привести до зростання прибутковості державних облігацій (особливо в США і Великобританії) [57].

На думку зарубіжних експертів, попит на продукти загального страхування буде рости протягом наступних двох років. Прогнозоване зростання первинних премій загального страхування складе 3,2% в 2022 році проти 2,5% зростання в нинішньому році. Зростання на розвинених ринках, як очікується, буде помірним або сповільниться через досить «м'яких» цін і слабого економічного зростання. Ринки, що розвиваються стануть основним драйвером в секторі загального страхування з передбачуваним рівнем зростання премій до 7,9% і 8,7% в 2021 та 2022 роках відповідно після поточного зростання в 5,6% в 2021 році. Зростання премій, як очікується, буде стійким в країнах, що розвиваються Азії (до 12% щорічно) і помірним в Центральній і Східній Європі після дворічного спаду в 2020 і 2021 роках. Проте, падіння цін на перестраховування привело до зниження прибутку в галузі за останні два роки. Ставки по перестраховуванню катастрофічних ризиків нерухомості зараз близькі до нижчої точки, також спостерігається помірне цінове пом'якшення в більшості ліній бізнесу, і в ряді випадків ціноутворення вже заходить в глухий кут. У підходах до ціноутворення страхування від нещасного випадку і страхування специфічних ризиків очікується значна різниця в залежності від ринку і навіть лінії бізнесу [58].

Страховики життя зіткнуться зі значним скороченням бізнесу в короткостроковій і середньостроковій перспективі через скромних прогнозів світового економічного зростання, стійко низьких процентних ставок, волатильності на фінансових ринках і регуляторних змін. Проте, за

прогнозами, на розвинених ринках обсяг премій збільшиться приблизно на 2,5% 2022 року на тлі зростання премій в поточному році на рівні близько 2%. На ринках, що розвиваються премії виростуть приблизно на 10,7% і в 2022 році. Це поліпшення буде частково пов'язано з більш ефективним використанням наявних в даний час технологій, таких як мобільні пристрої і хмарні обчислення. Знову ж ринки, що розвиваються Азії продемонструють більш високі темпи зростання на рівні до 13% щорічно. Ключовим питанням для багатьох ринків, що розвиваються залишиться впровадження стандартів платоспроможності в частині прийняття ризику, заснованого на капіталі [58].

Країни Африки, розташовані на південь від Сахари (АПС) також стикаються з несприятливими факторами, такими як: низькі ціни на сировинні товари, відтік капіталів з ринків, що розвиваються. Попит на ризикове страхування, ймовірно, буде залишатися стійким в АЮС і 2022 році, а зростання премій буде на рівні 4,5% і 5,0% відповідно, хоча очікується деяка стагнація або навіть скорочення обсягів страхування в деяких з нафтовидобувних країн і країнах, експортують сировинні товари. Глобальні і регіональні страхові групи будуть продовжувати розширювати свою присутність в АЮС, і це буде сприяти підвищенню якості страхового бізнесу через передачу передового досвіду [50].

Зростання премій страхування життя, за оцінками, сповільниться до 4,2% в нинішньому році в порівнянні з аналогічним показником 5% в 2021 році, і, ймовірно, відбудеться і подальше уповільнення приблизно до 2,5% в 2022 році. В інших країнах АЮС (наприклад, Кенії та Нігерії) зростання залишався інтенсивним. Однак з урахуванням того, що частка Південної Африки в сукупних обсягах премій регіону становить приблизно 90%, результати для АЮС в цілому були невтішні [52].

Що стосується довгострокової перспективи розвитку світового ринку страхування, то його чекають фундаментальні зміни протягом наступних десяти років. Сучасні технології, великі обсяги даних, низькі процентні ставки – це тільки деякі з факторів, які, безсумнівно, залишать свій слід.

З урахуванням очікувань щодо валютного курсу, використовуючи статистичні дані, прогнозується середньорічне зростання ринку страхування на 3,8% в період, що передує 2026 році. Темпи зростання в сегментах страхування життя складуть 3,9% і 3,6% відповідно. Це означає, що в майбутньому зростання світових премій буде розвиватися і йти вгору [51].

За цими середніми світовими показниками стоять регіональні відмінності. Промислово розвинені ринки Західної Європи, Північної Америки та Японії, на частку яких припадає в цілому більше 70% загального обсягу преміальних доходів в світі в 2021 році, швидше за все, помітять, що рівень їх проникнення продовжує поширюватися на південь. За оцінками експертів Грим М. і Брендмейр К., можна зробити висновок, що середньорічні темпи зростання на страхових ринках в період до 2026 року складуть 2,9% в Західній Європі, 2,4% в Північній Америці і 0,8% в Японії. Що стосується країн з економікою, що розвивається, особливо Азії, перспектива буде інша. Очікується, що Китай стане другим за величиною страховим ринком в світі після США до 2026 року. Передбачуваний загальний дохід преміум-класу, що перевищує 800 млрд. Євро, буде практично таким же, як той, який генерується трьома найбільшими ринками Західної Європи. Великобританії, Франції та Німеччини в сукупності. В цілому можна стверджувати, що в азіатському регіоні (за винятком Японії) буде спостерігатися середньорічне зростання в Євро до 7,3% в період до 2026 року [50]. Крім того, також очікується високі темпи зростання в Латинській Америці. Можна прогнозувати середні темпи зростання в регіоні в цілому 5,7%, що означає, що загальний дохід від премій в Південній Америці буде практично подвоєний. З передбачуваним обсягом в 84 млрд Євро Бразилія як і раніше залишиться найбільшим ринком регіону (хоча він буде тільки вдвічі менше італійського ринку). Рівень розвитку страхових послуг буде продовжувати рости як в Латинській Америці, так і в Азії [52].

У Східній Європі, з іншого боку, очікується стабілізація розвитку страхового ринку, який, однак, знизився з 2,1% до 1,7% за останнє десятиліття.

Що стосується зростання ринку страхування, то темпи зростання в регіоні в середньому складуть 4,9% в рік в період до 2026 року. Це вказує, на те, що загальний обсяг преміальних надходжень в Східній Європі зросте приблизно до 86 млрд. Євро, тобто приблизно до такого ж рівня, як в Бразилії в 2026 році [54].

Розглядаючи очікуване зростання, можна зробити висновок, що загальний глобальний дохід від премій складе до 2026 року від 1,8 трлн. до 5,3 трлн. євро. За оцінками експерта Бенфілд А., близько 27% або 490 млрд. Євро буде ставитися тільки до Китаю. В іншій частині Азії (за винятком Японії), ймовірно, буде отриманий додатковий дохід в розмірі 350 млрд євро [52]. Страховики в Північній Америці отримають додатковий дохід у вигляді премії в тій же сумі, при цьому преміальні доходи в Західній Європі, очікується, збільшаться на 377 млрд. Євро. 234 млрд. Євро будуть розподілені між іншими регіонами, а в Латинській Америці очікується найбільше зростання в регіоні, а саме 88 млрд. Євро. У Східній Європі також очікується невелике зростання. На той час турецький ринок випередить польський ринок, ставши другим за величиною ринком в регіоні після України. Це означає, що в лідерах будуть Китай, Азія (за винятком Японії), Західна Європа і Північна Америка. Немає сумнівів, що Китай стане найбільшим і найдинамічнішим страховим ринком [53].

Зарубіжний ринок страхових послуг має великий досвід страхового посередництва, а саме страхових агентів та брокерів. Рейтинг найбільших світових страхових брокерів за розміром прибутку за 2020 рік представлений на рис. 3.1.

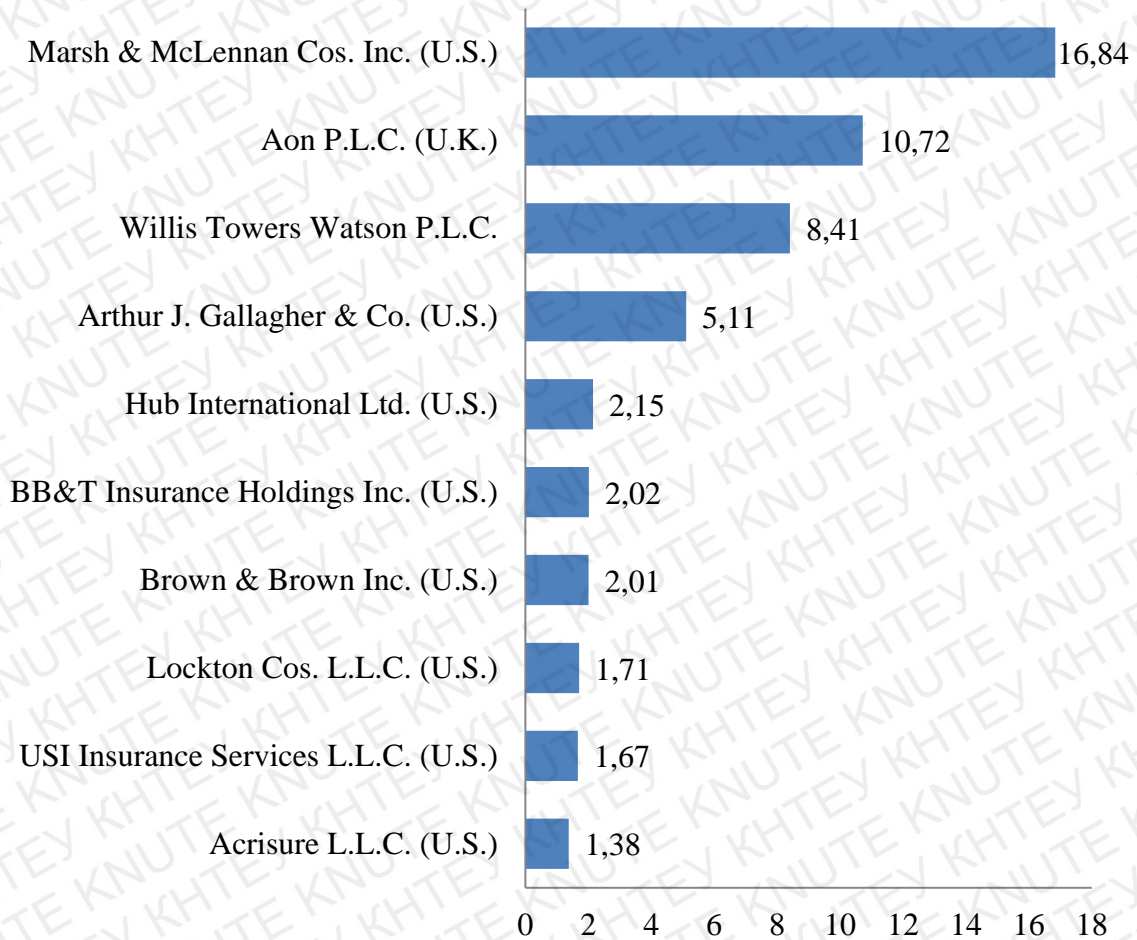

Рис. 3.1 Найбільші світові страхові брокери за доходом в 2020 р.
(млн. дол.)

*побудовано автором за даними [58]

З рис. 3.1 видно, що основними конкурентами у розподілі світового прибутку з брокерської діяльності є США та Великобританія.

Основні країни, які приймають участь у процесі перестраховання, а отже приймають наші ризики на перестраховання наведені на рис. 3.2 – 3.3.

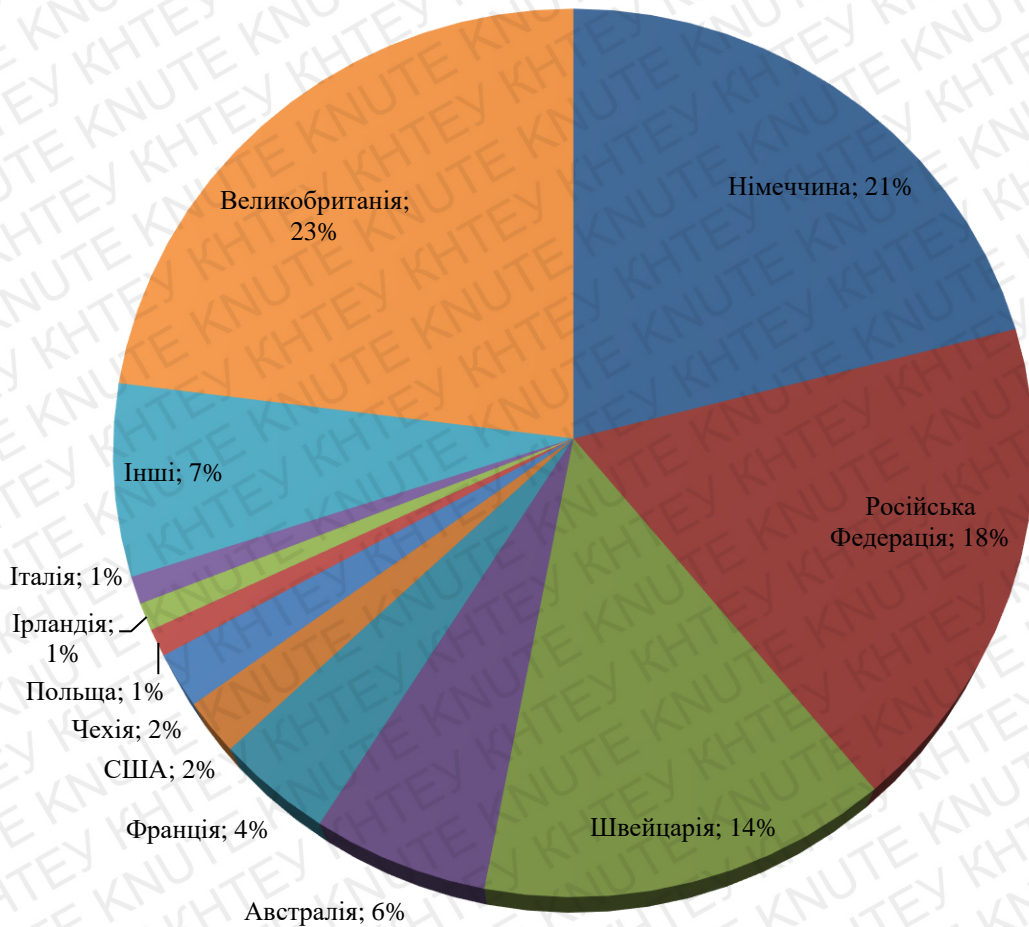

Рис. 3.2 Частка страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту, станом на 31.12.2019 р. (млн. грн.)

*побудовано автором за даними [58]

Від загальної суми сплачених часток страхових премій на перестраховання нерезидентам у 2019 році найбільше сплачено до Великобританії – 23,7%, Німеччини – 18,6%, Польщі – 12,4%, Швейцарії – 10,6%, Австрії – 8,5%.

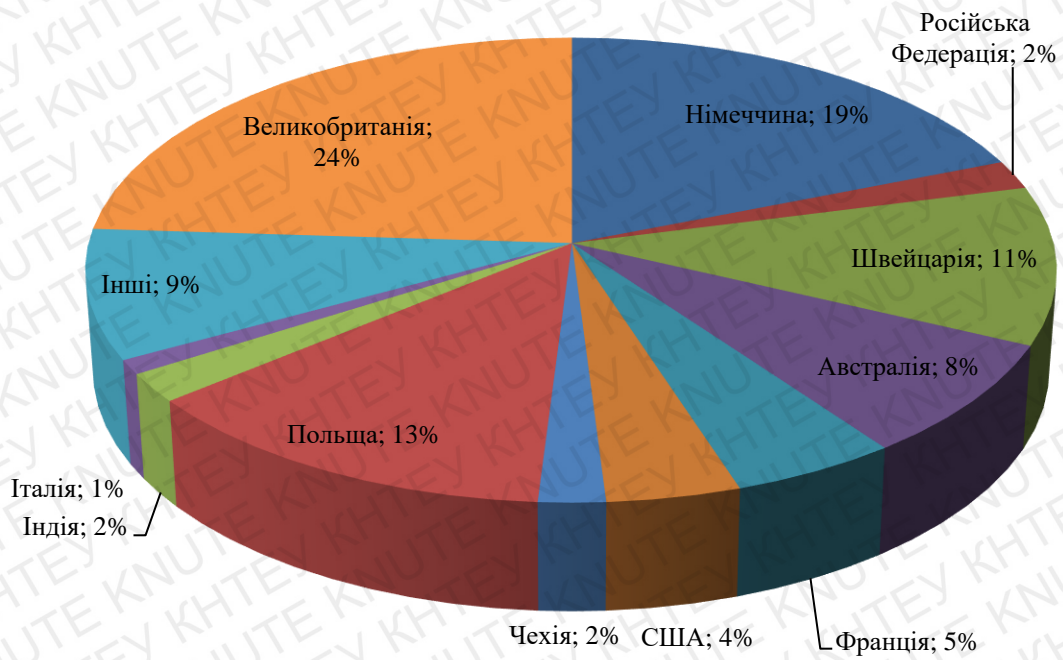

Рис. 3.3 Частка страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту, станом на 31.12.2020 р. (млн. грн.)

*побудовано автором за даними [58]

Отже, страхове посередництво є важливою складовою європейського страхового ринку, що впливає на його розвиток. Перспективи розвитку світового страхового ринку покращаться, в порівнянні з попереднім роками. Розвинені економіки Європи і Америки будуть відновлюватися, в той час як розвиваються ринки Азії і Латинської Америки продовжать рости. Однак страхові компанії багатьох країн зіткнуться з цілим рядом проблем, таких як низька прибутковість інвестицій, посилення регулювання страхових ринків та ін.

3.2 Шляхи удосконалення діяльності брокерських компаній на страховому ринку України

Ринок страхових послуг є одним з ключових елементів ринкової інфраструктури та фінансової системи будь-якої держави. Потреби розвитку сучасного українського страхового ринку викликають необхідність якісного зрушення в практиці страхових брокерів: з інструменту переважної захисту портфелів страховиків і спеціалізованих брокерів воно повинно розвинутися ще і в інструмент управління ризиками вітчизняних страхувальників. Тоді вдасться підвищити ефективність використання потенціалу страхових брокерів в справі розвитку реального страхування у вітчизняній економіці, а страхових брокерів з своєрідного перешкоди перетвориться в стимул і імпульс розвитку страхового ринку, економіки країни в цілому. На це повинна бути спрямована державна політика на перестраховому ринку, націлені зусилля страхових підприємств. Це – питання зміни парадигми розвитку вітчизняного ринку перестраховувальних послуг та стратегічного вибору учасників цього ринку. Інтереси споживачів визначаються, головним чином, станом їх платоспроможності. Платоспроможність споживачів – чинник, що лежить за межами страхового (перестрахового) ринку як такого [21, с. 213].

Сучасний страховий ринок являє собою певну систему регулярно взаємодіючих і взаємозалежних окремих складових частин, що утворюють єдине ціле. Невід'ємною ланкою цієї системи є страхові посередники <агенти і брокери, що займають особливе місце на ринку. Страхові посередники знаходяться ближче до страхувальників і оперативніше реагують на зміну ринкової кон'юнктури страхових послуг. Брокерська діяльність в Україні потребує розвитку і повинна охоплювати більше регіонів. Розвиток брокерської діяльності сприятиме розвитку страхового ринку в цілому. Її суть і значення полягає, з одного боку, в створенні оптимальної системи страхування для своїх клієнтів, постійному контролю й управлінні ризиками,

що виникають в ході виконання договорів, таким чином забезпечуючи пріоритет інтересів споживачів на страховому ринку, а з іншого боку, в забезпеченні нових клієнтів для страхових компаній.

Проблеми, притаманні сучасному інституту страхових брокерів в Україні, можуть бути дозволені за участю самих страхових брокерів. З їх боку повинні бути реалізовані три основні завдання:

1. Залучення в страхові відносини нових груп споживачів, для яких характерна обмежена платоспроможність і, відповідно, підвищена вимогливість до страхової послуги і її реалізації.

2. Підвищення попиту на продукти добровільного страхування, зниженого в період кризи 2018-2020 рр.

3. Забезпечення необхідного рівня довіри до страхових послуг серед споживачів.

На перспективи розвитку вітчизняного страхового та перестрахового ринку негативний вплив становлять ризики, що з'явилися внаслідок наявності «пояса нестабільності» навколо України і соціально-політичних проблем усередині країни. Сукупний вплив таких чинників, як низька платоспроможність потенційних споживачів страхових послуг і зростання негативного впливу ризиків країни, створює відчутні перешкоди для широкомасштабного розвитку обов'язкових видів страхування, на яке, як на локомотив розвитку ринку, як і раніше розраховує значна частина вітчизняних страховиків і перестраховальників.

Інститут страхового посередництва в Україні продовжує розвиватися, але повільними темпами, про що свідчить кількісний та якісний аналіз. Зараз кількість страхових посередників у 3 рази менше, ніж кількість страхових компаній, хоча порівняно з іншими роками відчувається прогрес, але на світовому ринку страхового посередництва зовсім інші відношення – там одну страхову компанію припадає 10-15 брокерів, а не навпаки. Завдяки цьому і створюється конкуренція на страховому ринку. Щодо страхових брокерів то їх кількість в Україні за останні 10 років коливається в межах від 53-63, що

дуже мало у порівнянні з кількістю страхових компаній. Також є проблема з територіальним розташуванням брокерів: 84% яких розташовуються в Києві, в той час як інші регіони взагалі не отримують достатньої інформативної бази про спектр послуг страхових брокерів. Така статистика каже про необхідність створення сприятливих умов для брокерського бізнесу в нашій країні.

Укрупнення учасників українського страхового і, відповідно, діяльності страхових брокерів об'єктивно веде до стандартизації послуг, пропонованих споживачам. У той же час, на стороні існуючого і потенційного попиту розвиваються прямо протилежні тенденції – йдуть процеси диференціації споживачів, які неминуче роблять більш диференційованим попит на страхові, а значить, і перестраховальні послуги. В умовах стандартизації пропозиції і ускладнення попиту існуюча на українському страховому ринку кризова диспропорція між пропозицією і платоспроможним попитом на страхові послуги не буде ліквідована і навіть може придбати більш гострі форми [6, с. 55].

Варто відзначити, що для вирішення завдання включення в орбіту ринку споживачів з обмеженою платоспроможністю за рахунок інтенсифікації їх обслуговування представляється необхідним домогтися вирішення наступних завдань.

1. Прийняти систему заходів, спрямованих на подолання диктату постачальника при розробці та реалізації програм страхової / перестрахового захисту. У вирішенні цього завдання ключову роль можуть і повинні грати професійні страхові та перестраховальні брокери.

2. Створити додаткові мотиваційні механізми і стимули для забезпечення своєчасної оплати постачальниками відшкодувань за страховими випадками. Цій вимозі повинно бути підпорядковане все, включаючи державну політику по відношенню до зарубіжного перестраховального ринку – без його активного використання швидкої виплати звичайний український споживач не отримає [38, с. 215].

Для вирішення нагальних завдань розвитку ринку реального страхування та страхових брокерів в Україні вкрай необхідна зважена і науково обгрунтована політика держави. Цей ринок вимагає зміни «індустріальної» моделі функціонування на «постіндустріальну», де домінують інтереси споживачів страхових і перестраховувальних послуг. Це може бути здійснено тільки за умови зміни акцентів у державній політиці щодо страхування та страхових брокерів, переходу від переважного регулювання до переважного пошуку шляхів і механізмів стимулювання розвитку реальних страхових і перестраховувальних операцій, і підтримки тих професіоналів, які грамотно працюють на вітчизняному страховому та сектору діяльності страхових брокерів [44].

В Україні брокерська мережу дуже слабо розвинена та кількість брокерів сильно обмежена через меншій кількості пропозицій, що змушує багато підприємств звертатися безпосередньо до страхових компаній. Як правило, в Україні знаходяться переважно невеликі страхові брокери або філії великих компаній. До регіональних брокерів звертаються в основному в разі страхування бізнесу або специфічних видів діяльності. Крім того, спостерігається тенденція розвитку страхування без посередників. Щоб скоротити витрати і знизити вартість страхових продуктів, деякі страховики відмовляються від послуг страхових посередників, тобто вдаються до прямого страхування. Це пов'язано з появою нетрадиційних каналів продажів: Інтернет, комерційні організації, поштові відділення та автосалони.

Поява альтернативних каналів продажу страхових послуг ставить під сумнів існування необхідності страхових брокерів. Серед проблем функціонування страхових брокерів в Україні і в цілому по країні також виділимо наступні:

- 1) Недостатній рівень підготовки українських брокерів внаслідок відсутності вимог до кваліфікації страхових брокерів і стандартам їх навчання, а їх введення, в свою чергу, могло б сприяти поліпшенню якості обслуговування клієнтів.

2) Недостатня поінформованість населення про можливості страхування в цілому, і діяльності страхових брокерів зокрема, поняття – страховий брокер є відносно новим, багато хто не знає, якими перевагами володіє даний суб'єкт страхового ринку. Низька страхова культура суспільства виражається ще в тому, що страховий посередник часто сприймається суспільством як людина, яка асоціюється з чимось негативним, так як говорить про ризики, які переслідують потенційного страхувальника на кожному кроці. Якщо ж страховий випадок протягом дії договору страхування не настав, клієнт розуміє, що гроші були витрачені даремно, тобто на його побоюваннях хтось нажився.

3) Недовіра населення до страхування, пов'язане з випадками шахрайства і присутністю на ринку нелегальних брокерів і псевдоброкерів, які насправді є страховими агентами. Вони можуть працювати тільки з однією страховою компанією або мати партнерські відносини з декількома. Такі фірми зареєстровані як юридичні особи, але не мають ліцензії на здійснення брокерської діяльності [47, с. 77].

Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати, що роль страхових брокерів в Україні дуже незначна в порівнянні з іншими розвиненими країнами. Інститут страхових брокерів потребує вдосконалення. Для розвитку брокерської діяльності в нашій країні необхідно, по-перше, внести зміни в страхове законодавство, а можливо і прийняти окремий закон про страхових посередників, як це зроблено в більшості країн з розвиненим страховим ринком. Зокрема, слід оптимізувати систему фінансових гарантій, якими повинні володіти страхові брокери. На даний момент для проведення операції страхові брокери повинні мати спеціальний банківський рахунок і банківську гарантію або власні кошти в розмірі не менше трьох млн грн. Було б доцільно надати можливість вибору одного з цих інструментів: банківська гарантія або власні кошти в розмірі трьох млн. грн або такий інструмент як договір страхування цивільної відповідальності в тому ж розмірі. Банківська гарантія є дорогим способом забезпечення брокерської діяльності, крім того її дія

обмежена, в той час як страховий поліс професійної діяльності передбачає те, що зобов'язання по ньому не припиняться, поки заява не буде врегульована. Такий підхід відповідає зарубіжній практиці. Більш лояльна система фінансових гарантій, якими повинні володіти брокери, сприяла б збільшенню кількості брокерів в країні. Для розвитку брокерської мережі в Україні можливо слід ввести різну величину гарантій для різних регіонів.

По-друге, з метою підвищення рівня підготовки та статусу страхових брокерів необхідно розробити типові рекомендаційні програми професійної підготовки страхових брокерів та страхових агентів, які можуть бути використані середніми спеціальними навчальними закладами, вузами, страховими компаніями при підготовці страхових агентів, а також Асоціацією Професійних Страхових Брокерів. Ці ж програми повинні будуть використовуватися при атестації відповідних фахівців організаціями, уповноваженими Банком України. Загальним правилом має стати, і, можливо, це слід закріпити в законодавчих та нормативних актах, вимога, що страховий брокер орієнтований на роботу з корпоративними клієнтами, великими об'єктами, які вимагають індивідуальних підходів, громадянами, які мають різноманітні та комплексні страхові інтереси. Необхідно також розробити і прийняти стандарти страхової брокерської діяльності, Кодекс етики страхового брокера і стандарти розкриття інформації про його комерційної діяльності. Нарешті, для прогресивного розвитку посередницького ринку необхідно збільшувати кількість нових для ринку клієнтів, а також розширювати спектр договорів з кожним існуючим клієнтом. При цьому для брокерів важливо сформулювати розуміння того, що кожен наступний або додатковий поліс, укладений їхнім клієнтом, тісніше пов'язує останнього зі своїм страховим консультантом. Слід звертати особливу увагу на додаткові сервіси, надавати професійні консультації, підтримувати при виборі набору покриттів, а також при настанні страхових випадків. У свою чергу, для підвищення страхової культури необхідно інформувати громадян про страхових посередників і умовах, що надаються ними, в тому числі, за

допомогою мережі Інтернет, розкривати відповідну інформацію на офіційних сайтах суб'єктів страхової справи, а також проводити просвітницьку та роз'яснювальну роботу [49, с. 5].

В умовах, коли вдосконалення механізму регулювання фінансового ринку стало однією з головних задач, поставлених НБУ, перехід на саморегулювання суб'єктів страхової справи – важливий етап формування цілісної регулятивної системи. Ця система повинна відповідати інтересам професійних учасників ринку і при цьому забезпечувати належний рівень контролю їх діяльності, бути орієнтована на підвищення рівня захисту прав споживачів страхових послуг. До завдань діяльності СРО на фінансовому ринку, можна віднести:

- 1) розробку Базових стандартів діяльності;
- 2) здійснення перевірок діяльності членів СРО за дотриманням вимог базових стандартів, внутрішніх стандартів та інших внутрішніх документів СРО;
- 3) передліцензійна аналіз пакету документів на отримання некредитовою фінансовою організацією ліцензії та надання його в НБУ;
- 4) контроль і координація реалізації членами СРО переходу на єдиний план рахунків і галузеві стандарти бухгалтерського обліку, та інші;
- 5) організацію комунікацій з усіма центрами компетенції НБУ з питань організації перевірок, звітності, правозастосування та іншим;
- 6) інформаційно-просвітницька робота [37, с. 192].

Підвищення стабільності, надійності інфраструктури страхового ринку, а також оперативності та ефективності його діяльності є пріоритетним завданням для страхового бізнесу. Створення системи стимулів для страхової брокерської діяльності є необхідною умовою для розвитку вітчизняного ринку страхування [45].

На нашу думку, поєднання страхової та кредитної діяльності тільки зміцнить становище брокера на економічному ринку, а також приверне більший потік клієнтів в зону брокерів. Важливим моментом, природно, буде

заборона на отримання брокерами комісії від банку в разі кредитування клієнтів, тим самим, вибір кредитного інституту для клієнта також буде об'єктивним.

Однією з умов надання ліцензії страховому брокеру пропонуємо ввести певні кваліфікаційні вимоги до персоналу компанії, а не тільки директору і бухгалтеру. Для визначення кваліфікаційних вимог до страхових брокерів можливо прийняти за основу Директиву ЄС 2002 / 92ЕП, прийняту в 2002 р. Комісією європейських страховиків і містить вимоги до рівня професіоналізму страхових посередників і, зокрема, брокерів. На етапі отримання ліцензії керівництво страхового брокера має пройти атестацію на відповідність кваліфікаційних знань. Потім 1 раз в два роки співробітники страхового брокера, в тому числі і керівник, повинні проходити атестацію і підтверджувати свій кваліфікаційний рівень. Період в два роки обраний тому, що згідно з європейськими дослідженнями, сучасному кваліфікованого фахівця необхідно кожні два роки міняти або компанію, в якій він працює, або підвищувати посаду.

Кваліфікаційні вимоги до співробітників страхових брокерів повинні бути розроблені асоціацією страхових брокерів. Членом цього союзу зможе стати кожен ліцензований страховий брокер, що пройшов атестацію і отримав ліцензію. Рішення існуючих проблем сучасних страхових брокерів має виходити з двох джерел: самих брокерів і держави. Тільки злагоджена робота в даному напрямку дасть позитивні результати і зміцнить позиції брокерів на страховому ринку України.

Незважаючи на те що страхові брокери є посередниками в сфері страхування, їх діяльність має достатньо підстав для утворення окремого ринку – ринку страхових брокерських послуг. До ключових функцій страхового брокера відносяться: оцінка ризиків страхувальника, проведення комплексного андеррайтингу; розробка індивідуального пакета послуг для страхувальника; супровід договору страхування, ведення ризику; захист інтересів страхувальника, врегулювання збитку.

Таким чином, рішення проблем функціонування страхових брокерів залежить від самих брокерів і держави. Тільки злагоджена робота в даному напрямку дасть позитивні результати і зміцнить позиції брокерів на вітчизняному страховому ринку. Для усунення правової невизначеності представляється доцільним уточнити, що дія страхового брокера в інтересах або страхувальника, або страховика є здійсненням повноважень представника, який надає послуги на підставі доручення або страхувальника, або страховика. В цілому, це відповідає сутності страхової брокерської діяльності, до українського законодавства, міжнародно-визнаних стандартів її регулювання і є вкрай важливим для розвитку страхування в країні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Досліджено теоретичні основи брокерської діяльності на страховому ринку. Страховий брокер є у більшості випадків уповноваженою особою страхувальника (згідно з письмовим або усним розпорядженням), як його представник чи консультант. Клієнт доручає брокеру здійснювати усі необхідні дії щодо розміщення ризиків у страховій організації. Брокери – це важлива частина ринкового механізму, що дозволяє оптимізувати взаємодію між страхувальниками і страховиками. Страховий брокер повинен насамперед надати гарантії за виплатами та відшкодувань за страховими випадками, що може змінити менталітет населення, щодо придбання страхових продуктів. Звернувшись до брокера, страхувальник економить час на пошук майбутнього страховика. У всьому світі страхові брокери мають велику вагу. Класична модель ведення страхового бізнесу, прийнята на Заході, передбачає спеціалізацію. Страхові компанії лише розробляють власні страхові продукти, а їх реалізацію беруть на себе страхові брокери. Звичайно, агенти, що працюють на одного страховика, нікуди не поділися, однак їх роль в продажах неухильно знижується. Сьогодні у Франції, Великобританії, Канаді та США на брокерів припадає до 70-85% обсягу продажів страхових продуктів.

Проведено оцінку масштабів та результативності брокерської діяльності на страховому ринку України. Варто відзначити, що упродовж 2018-2020 пп. відбулося зменшення суми перестрахових платежів (премій, внесків), отриманих перестраховиками-нерезидентами за договорами перестрашування, укладеними брокером на користь перестраховувальників на 190548,3 тис. грн. Протягом 2018-2020 рр. відбулося збільшення суми винагороди за надання посередницьких послуг у перестрашуванні, отримана брокером від перестраховувальників в Україні з 29449,7 тис. грн у 2018 р. до 34618,3 тис. грн у 2020 р. За 2018-2020 рр. відбулося зменшення кількості договорів

перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховальників в Україні на 16 одиниць.

Здійснено дослідження брокерської діяльності ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» на страховому ринку України. Компанія «ТВТ-Страховий брокер» є незалежним консультантом, який надає послуги ризик менеджменту для своїх клієнтів. Інтереси цих компаній ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» представляє у своїй роботі зі страховими компаніями, а також при складанні програм страхування і при врегулюванні збитків. Відповідно до побудованої матриці БКГ для ТОВ «ТВТ-Страховий брокер», слід відмітити, що сектори страхового брокера «Особисте страхування» та «Обов'язкове страхування» можна віднести до сектору «Зірки», що є позитивним явищем в наявній асортиментній політиці. Отже, сектори «Особисте страхування» та «Обов'язкове страхування» треба посилювати і оберігати. Тобто, зберігати або збільшувати відповідну частку бізнесу на даних ринках. До сектору «Собаки» відносяться «Майнове страхування» та «Страховання відповідальності» – це слабкі перспективи зростання і відстаючі позиції на ринку в порівнянні з його лідерами, що обмежує розмір їх прибутку. У стратегічному періоді у відповідних напрямках бізнесу треба прийняти кроки по забезпеченню прибутку, зниженню витрат або позбавлення від даних секторів страхування. В цілому господарський портфель компанії недостатньо збалансований: немає «Дійних корів», які забезпечують поточний прибуток і дають змогу фінансувати «Собак» і інвестувати отримання додаткових конкурентних переваг для «Зірки».

Досліджено зарубіжний досвід брокерської діяльності на страховому ринку та оцінювання можливостей його використання в Україні. У більшості розвинених країн кількість страхових брокерів у багато разів перевищує кількість самих страховиків. Перспективи розвитку світового страхового ринку покращаться, в порівнянні з попереднім роками. Розвинені економіки Європи і Америки будуть відновлюватися, в той час як розвиваються ринки Азії і Латинської Америки продовжать рости. Однак страхові компанії

багатьох країн зіткнулися з цілим рядом проблем, таких як низька прибутковість інвестицій, посилення регулювання страхових ринків та ін.

Обґрунтовано шляхи удосконалення діяльності брокерських компаній на страховому ринку України. В умовах, коли вдосконалення механізму регулювання фінансового ринку стало однією з головних задач, поставлених НБУ, перехід на саморегулювання суб'єктів страхової справи – важливий етап формування цілісної регулятивної системи. Ця система повинна відповідати інтересам професійних учасників ринку і при цьому забезпечувати належний рівень контролю їх діяльності, бути орієнтована на підвищення рівня захисту прав споживачів страхових послуг. Варто відзначити, що рішення проблем функціонування страхових брокерів залежить від самих брокерів і держави. Тільки злагоджена робота в даному напрямку дасть позитивні результати і зміцнить позиції брокерів на вітчизняному страховому ринку. Для усунення правової невизначеності представляється доцільним уточнити, що дія страхового брокера в інтересах або страхувальника, або страховика є здійсненням повноважень представника, який надає послуги на підставі доручення або страхувальника, або страховика. В цілому, це відповідає сутності страхової брокерської діяльності, до українського законодавства, міжнародно-визнаних стандартів її регулювання і є вкрай важливим для розвитку страхування в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 17.09.2021)
2. Про страхування: Закон України. Вводиться в дію Постановою ВР № 86/96-ВР від 07.03.96, ВВР, 1996, № 18, ст. 79. Документ 85/96-ВР, чинний, поточна редакція – Редакція від 10.12.2020, підстава – 2642-VIII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 18, ст. 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text> (дата звернення: 17.09.2021)
3. Про порядок провадження діяльності страховими посередниками: постанова КМУ №1523 від 18.12.1996. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.09.2021)
4. Базилевич В., Шелудько В. Вірченко В. та ін. Фондовий ринок: підручник; за ред. В. Базилевича. Київ: Знання, 2015. 621 с.
5. Беспалова А. Г. Сучасні вимоги до страхових послуг. *Фінанси, облік, аудит*. 2016. № 1 (21). С. 43-53.
6. Боровський А. М. Інструменти Інтернет-маркетингу страхового ринку. *Страховий ринок в нових економічних умовах: виклики та перспективи розвитку. Збірник тез доповідей*. Київ, 2011. С. 55-57.
7. Ботвіна Н. О. Формування страхового ринку в Україні: реалії та проблеми сьогодення. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29. № 4. С. 132-137.
8. Волосович С. В., Фоміна О. Технологічні інновації на страховому ринку. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 5. С.124-137.
9. Васильєва С. І., Бондар Н. С. Брокерська контора, роль і місце її в біржовій діяльності. URL: http://www.rusnauka.com/18_EN_2009/Economics/48581.doc.htm (дата звернення: 17.09.2021)
10. Вовчак О. Д. Страхування: навчальний посібник. 3-тє вид., стереот. Львів : Новий Світ-2000, 2006. 480 с.

11. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика. К. : КНЕУ, 2009. 283 с.
12. Гришын Г. Страховые брокеры – лишнее звено или надежный партнер? *Альманах. Страховий ринок України*. 2002. № 3. С. 57–63.
13. Дем'янчук М. А., Дроздина А. А. Інформаційні технології як фактор підвищення конкурентоспроможності страхових компаній. *Модернізація економіки: теоретичні засади та практика реалізації: матеріали міжнар. наук.-практич. конф.*, Запоріжжя, 2021. С. 145-149.
14. Єрмошенко А. М. Bancassurance як форма взаємодії страхових компаній і банківських установ. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць*. Т. 20. Суми: УАБС НБУ, 2007. С.265-269.
15. Желізняк Р. Й., Бонецький О. О., Жулевич М. І., Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації. *Modern Economics*. 2019. № 17 (2019). С. 100-104.
16. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малашенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка і держава*. 2020. № 6. С. 102-106.
17. Залетов О. М. Страхове посередництво: теорія і практика : навч. посібник; за ред. О.М. Залетова. К. : Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. 416 с.
18. Кармазіна С. С. Розвиток страхового посередництва в Україні. *Финансовые услуги*. 2016. № 3–4. С. 7–12.
19. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 568 с.
20. Климаш Н. І. Проблеми підвищення рівня споживання страхових послуг в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 357-363.

21. Краус Н. М., Краус К. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій.

Бізнес та інтелектуальний капітал. 2018. № 1. С. 211-214.

22. Кудрявська Н. В. Роль страхових посередників у забезпеченні сталого розвитку страхового ринку. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Том 25. № 1. С. 144-149.

23. Мазурук Г. І. До питання про сутність страхового сектора. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2017. № 5 (33). С. 102-107.

24. Максимчук О. Про запит на публічну інформацію: лист Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 10.10.2019 № 22244/13-13. Київ, 2019. 1 с.

25. Малікова І. П. Статистичний аналіз страхового ринку України та його продукту. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 1. С. 84-92.

26. Мандра Н. Г., Лактіонова О. Ю. Необхідність цифрових технологій у бізнес-процесах страховиків. *Економічний простір*. № 154. 2020. С. 202-206.

27. Озерчук О. В. Види брокерської діяльності на фінансовому ринку України: *Модернізація фінансово-кредитної системи: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 27 березня 2018 р.)*; відп. ред. Н.П. Шульга. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 97-99.

28. Озерчук О. В., Клименко К. В. Окремі аспекти брокерської діяльності на фінансовому ринку України. *Економіка та держава*. 2020. № 9. С. 52-58.

29. Онисько М. С., Богач М. М. Особливості та перспективи організації страхової діяльності в АПК. *Economics Bulletin*. 2018. № 4. С. 140-147.

30. Орленко Б. М. Брокерство та дилерство на ринку цінних паперів в Україні та США: порівняльний аналіз. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2015. Вип. 33 (1). С. 172-177.

31. Пахненко О. М., Семенов А. Ю., Мілютіна М. О. Страховий ринок України та країн ЄС: порівняльний аналіз. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 612–617.

32. Подра О. П., Петришин Н. Я. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку та напрями активізації страхової діяльності в умовах становлення цифрової економіки. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/5_2020/78.pdf

33. Приказюк Н. В. Діяльність страхових брокерів в Україні та її регулювання. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&-z=1780> (дата звернення: 17.09.2021)

34. Расшивалов Д. Посередницькі послуги у страхуванні. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка*. Серія : Економіка. 2008. № 106. С. 35–37.

35. Рубцова Н. М., Мазурова І. В. Інфраструктура страхового ринку України. *Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції»*, 7 листопада 2019 року. Житомир: «Житомирська політехніка», 2019. 180 с.

36. Рубцова Н. М. Стан та перспективи розвитку страхового посередництва в Україні. *Сучасний рух науки: тези доповідей X міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 2-3 квітня 2020 р. Міжнародний електронний науковопрактичний журнал WayScience*. Дніпро, 2020. Т. 2. 781 с. С. 337-342.

37. Рубцова Н. М., Мазурова І. В. Роль страхових посередників на страховому ринку України. *Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів. Збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-річчю факультету економіки та менеджменту ДонНТУ. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки (13-*

14 травня 2019 р., м. Покровськ). Уклад. Антоненко В. М. Покровськ: ДонНТУ, 2019. 305 с. С. 191-193.

38. Рубцова Н. М., Мазурова І. В. Особливості розвитку страхового посередництва в Україні. *Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічним розвитком регіонів та держави»*; за ред. А.В. Череп. Запоріжжя : Видавництво ЗНУ, 2019. 314 с. С. 215-217.

39. Рубцова Н. М. Оцінка діяльності страхових посередників на страховому ринку України. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки) №2(42)*, 2020. С. 128-136.

40. Страхування: підручник; за ред. В. Базилевича. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: Знання, 2008. 1019 с.

41. Сукач О. М., Сарана Л. А. Страховий ринок України: сучасні реалії та перспективи. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2016. № 1 (20). С. 106-113.

42. Сучасні аспекти модернізації науки в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, Київ; Варшава, 07 лютого 2021 р.; за ред. Є. О. Романенка, І. В. Жукової. Київ; Варшава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2021. 225 с.

43. Татаріна Т. В. Страхові посередники в Україні: функціональні особливості, проблеми та перспективи розвитку. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 236–242.

44. Татарин Н. Б., Лопушанський Р. В., Лука П. В. Модернізація ринку страхування України в умовах пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/271/259> (дата звернення: 17.09.2021)

45. Терещенко Т. Є., Карпушкіна О. С., Клокова Л. О. Аналіз рівня довіри населення до страхових послуг в Україні. *Ефективна економіка*. 2019.

№ 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7148> (дата звернення: 17.09.2021)

46. Ткаченко А. М., Шматко К. А. Посередництво на ринку страхових послуг України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/72005906.pdf> (дата звернення: 17.09.2021)

47. Хенке Ф. Концепція ЕС щодо підвищення кваліфікації страхових посередників і нагляду за їхньою діяльністю. *Німецький досвід і рекомендації для України. Страхова справа*. 2004. № 4 (16). С.76-80.

48. Шишпанова Н. О., Копайгора О. О. Проблемні тенденції та напрями регулювання страхового ринку України в умовах трансформаційних змін. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 76–82.

49. Юдіна Н. В., Горковенко О. А. Особливості просування на ринку страхових послуг України. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. С. 1-10.

50. VIPAR Report. URL: <https://brokersireland.ie/wp-content/uploads/2020/01/VIPAR-report-Figures-on-insurance-intermediaries-Dec2019.pdf> (дата звернення: 17.09.2021)

51. European Insurance – Key Facts. September 2019. URL: <https://www.insuranceeurope.eu/sites/default/files/attachments/European%20insurance%20-%20Key%20facts.pdf> (дата звернення: 17.09.2021)

52. Statista. The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/statistics/261909/leading-global-insurance-brokers-byrevenue-as-of-2012/> (дата звернення: 17.09.2021)

53. Statista. The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/markets/> (дата звернення: 17.09.2021)

54. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk> (дата звернення: 17.09.2021)

55. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 17.09.2021)

56. Офіційний сайт Державної служби статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 17.09.2021)

57. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision> (дата звернення: 18.11.2021)

58. Офіційний сайт «Фориншурер». URL: <http://forinsurer.com> (дата звернення: 17.09.2021)

59. Офіційний сайт ТОВ «ТВТ-Страховий брокер». URL: <https://tbt-broker.com/service/perestrakhovanie> (дата звернення: 18.11.2021)

60. Офіційний сайт ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія». URL: <https://upsk.com.ua> (дата звернення: 17.09.2021)

ДОДАТКИ

Додаток А

Інформація з переліку страхових та/або перестрахових брокерів-нерезидентів, які повідомили про намір провадити діяльність на території України

№ з/п	Назва юридичної особи або прізвище, ім'я по батькові громадянина – підприємця	Юридична адреса брокера	Код ЄДРПОУ	Прізвище ім'я та по батькові керівника	Ресстраційний номер за ДР (або номер свідоцтва)	Телефони
1	2	3	4	5	6	7
1	ФІЗИЧНА ОСОБА - ПІДПРИЄМЕЦЬ ДАРКОВ ВАСИЛЬ МИКОЛАЙОВИЧ	03141, м. Київ, вул. Волгоградська, буд. 9, кв. 58	1,998E+09		№ 2 від 14.03.2000	(097) 292 86 74, Факс (044) 275 62 04
2	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АГЕНТСТВО СПРИЯННЯ БІЗНЕСУ "ОЛВІКО-КОНСАЛТИНГ"	03126, м. Київ, вул. М. Донця, буд. 21-А, кв. 59	25284990	ОЛЕШКО ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ	№ 3 від 14.03.2000	(050) 600 57 60
3	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "АНГЕЛУС"	61052, м. Харків, вул. Котлова, буд. 36, кв. 12	30496176	ВАСИЛЬСВ ВАЛЕРІЙ ЄВГЕНОВИЧ	№ 5 від 14.03.2000	(057) 372 47 32, (066) 106 60 10
4	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "РОЛІ"	04114, м. Київ, вул. Автозаводська, буд. 83, оф. 7	30674030	ШУБІНА ОКСАНА ВІТАЛІВНА	№ 10 від 14.03.2000	(050) 334 37 86
5	ПРЕДСТАВНИЦТВО "ОУКШОТТ ІНШУРЕНС КОНСАЛТАНТС ЛІМІТЕД"	01010, м. Київ, пров. Іпсилантієвський, буд. 3, літ. А	21716257	БАБКО ТЕТЯНА ВІТАЛІВНА	№ 100 від 09.12.2003	(044) 374 04 12
6	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЦЕНТР СТРАХОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ"	02094, м. Київ, вул. Червоноткацька, буд. 84	31668955	ФЕЛЕНКО ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ	№ 89 від 05.08.2003	(044) 229 39 29, (044) 338 34 10
7	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПЕРЕСТРАХОВИЙ БРОКЕРАЖ"	03040, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 8-Б	31901110	МІЩЕНКО ГЕННАДІЙ ІВАНОВИЧ	№ 77 від 01.10.2002	(068) 340 60 58
8	ПРЕДСТАВНИЦТВО "МАРШ ЮРОП С.А."	04050, м. Київ, вул. Пимоненка, буд. 13, корп. 5, вхід В, 2-й пов.	26254436	ФОМЕНКО ВАСИЛЬ ОЛЕКСІЙОВИЧ	№ 87 від 02.07.2003	(044) 490 63 63, (044) 490 63 71
9	"ПРЕДСТАВНИЦТВО "СІА "ЮЛІСІРЕ"	01014, м. Київ, вул. Звіринецька, буд. 63	26113813	ФРІШ МАРИНА БОРИСІВНА	№ 82 від 14.02.2003	(095) 280 01 91
10	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АЛЬЯНС ІНШУРЕНС"	35306, Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Колоденка, вул. Червоногірська, буд. 35, кв. 5	32451341	ЛИШЕНЮК КОСТЯНТИН ПАВЛОВИЧ	№ 84 від 25.04.2003	(0362) 93 85
11	ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО "СІНКО ГРУП (УКРАЇНА)"	04070, м. Київ, Андріївський узвіз, буд. 2В, кв. 1	32383335	ПЕТЕРФАЛВІ АНДРАШ АНДОРОВИЧ	№ 85 від 25.04.2003	(044) 568 57 46, (044) 537 62 41
12	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАРДЕЙН ІНШУРЕНС"	01001, м. Київ, вул. М. Грушевського, буд. 4, кв. 53	32554449	ЖУРАВЛІОВ ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ	№ 96 від 23.10.2003	(044) 331 95 61, (050) 335 58 09
13	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР КОНСОРИС"	03680, м. Київ, вул. Предславинська, буд. 28	32661149	АВДЖЯН ЗАРЕМА БАБКЕНІВНА	№ 104 від 01.10.2004	(044) 521 60 60, (044) 528 14 15, (044) 528 60 60
14	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МЕНТОР УКРАЇНА"	79018, м. Львів, вул. Горської, буд. 5а	33252049	ГУТНІКЕВИЧ ВОЛОДИМИР ЮЛІАНОВИЧ	№ 109 від 07.12.2004	(032) 363 37 15

Продовження додатку А

1	2	3	4	5	6	7
15	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АЛЪЯНС"	70600, Запорізька обл., м. Пологи, вул. Горького, буд. 24	23790364	ЛОСЬ ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ	№ 116 від 05.04.2005	(061) 652 20 04, (061) 652 30 99, (050) 454 46 58
16	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ГРАНД ІНШУР"	65045, м. Одеса, вул. Базарна, буд. 63	33507960	СИВАК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА	№ 126 від 16.05.2006	(048) 728 00 38
17	ПРЕДСТАВНИЦТВО "ВІЛЛІС ПОЛІСКА С.А."	04070, м. Київ, вул. Іллінська, буд. 8, під'їзд 2, поверх 3	26600967	АНДРІЙКО В'ЯЧЕСЛАВ ВАЛЕНТИНОВИЧ	№ 129 від 14.09.2006	(044) 230 69 84, (044) 461 99 52
18	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "СТС"	03127, м. Київ, вул. Васильківська, буд. 51, кв. 34	34714621	КАРПЕНКО ОКСАНА ВАСИЛІВНА	№ 132 від 28.12.2006	(099) 770 82 82, (067) 209 89 36
19	ПРЕДСТАВНИЦТВО "ВАГНЕР ІНШУРЕНС БРОКЕР АС"	04050, м. Київ, вул. Жилинська, буд. 101	26079795	ПРОКОПЕНКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ	№ 134 від 30.01.2007	(044) 523 59 95
20	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БРИТ МАРК ЛТД"	03150, м. Київ, вул. Ямська, буд. 72	34475537	САУСЬ ОЛЕКСАНДР ВІКТОРОВИЧ	№ 136 від 06.03.2007	(044) 425 07 27
21	ПРЕДСТАВНИЦТВО "АОН ФІНЛЕНД ОІ"	03680, м. Київ, вул. М. Амосова, буд. 12	26602943	ГРІНЧЕНКО ОЛЕКСІЙ МИКОЛАЙОВИЧ	№ 138 від 14.08.2007	(044) 364 33 10 (вн. 902)
22	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТВТ-СТРАХОВИЙ БРОКЕР"	04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, буд. 37-41, поверх 6, офіс 12	35255130	ТАТАРІНОВ ДМИТРО ДМИТРОВИЧ	№ 139 від 11.10.2007	(098) 442 42 74, (066) 353 62 84, (050) 418 10 81, (044) 290 71 71
23	БРОКЕРСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "8Н8"	03040, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 8-Б	32245271	КРИВЕНКО НАДІЯ ПЕТРІВНА	№ 141 від 29.11.2007	(050) 905 76 17, (068) 340 60 58
24	ПРЕДСТАВНИЦТВО "ЮНАЙТЕД ІНШУРЕНС БРОУКЕРС ЛІМІТЕД"	01103, м. Київ, бульв. Дружби Народів, буд. 18/7	26603960	СУСЛОВ ГЕННАДІЙ ЄВГЕНОВИЧ	№ 142 від 18.12.2007	(067) 901 31 48
25	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УНІВЕРСАЛЬНИЙ СТРАХОВИЙ ПОЛІС"	08162, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, смт Чабани, вул. Кірова, буд. 12	30466749	КРИВЕНКО НАДІЯ ПЕТРІВНА	№ 148 від 27.08.2009	(068) 340 60 58, (050) 905 76 17
26	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СБ МАЛАКУТ"	01042, м. Київ, вул. Філатова, буд. 10-А, оф. 2/4	36546871	ЮЦКЕВИЧ ЯРОСЛАВ СЕРГІЙОВИЧ	№ 149 від 22.10.2009	(044) 334 61 95, (093) 643 29 77
27	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АСЕКУРАЦІЯ БРОКЕРС"	10014, Житомирська обл., м. Житомир, вул. Кафедральна, буд. 5 А, оф. 517	36337863	ПЕНЬКІВСЬКИЙ ВІКТОР ЛЕОНІДОВИЧ	№ 151 від 22.10.2009	(067) 505 33 85
28	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "УНІВЕРСАЛЬНІ СТРАХОВІ БРОКЕРИ І КОНСУЛЬТАНТИ"	01103, м. Київ, бульв. Дружби Народів, буд. 18/7	37045031	ПЛАХОТНЮК РОМАН ВІКТОРОВИЧ	№ 154 від 13.05.2010	(044) 572 72 81, (097) 034 10 95
29	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ПЕРЕДОВІ ТЕХНОЛОГІЇ СТРАХУВАННЯ"	01103, м. Київ, Залізничне шосе, буд. 47	37266301	ГОВОРЕЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ	№ 157 від 18.11.2010	(044) 484 05 67, (050) 200 50 27, (044) 362 97 32,

Продовження додатку А

1	2	3	4	5	6	7
30	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РИСК ЕНД ЛАЙФ КОНСАЛТИНГ"	02660, м. Київ, вул. Попудренко, буд. 52	36563897	КИРИЛІВ ЯРОСЛАВ ІГОРОВИЧ	№ 159 від 27.03.2013	(044) 586 48 52
31	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНЗМАТРИКС СТРАХОВИЙ БРОКЕР"	01004, м. Київ, Печерський р-н, вул. Кропивницького, буд. 18, оф. 34	38938880	НАГІЄВА ХРИСТИНА ВІКТОРІВНА	№ 163 від 14.01.2014	(067) 459 93 66
32	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НЕЗАЛЕЖНИЙ СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ЛІВ"	79070, м. Львів, просп. Червоної Калини, буд. 53, кв. 37	39220887	ДЕМКОВИЧ НАЗАР ЯРОСЛАВОВИЧ	№ 166 від 19.02.2015	(032) 323 10 11, (032) 323 10 12, (067) 218 58 14, (097) 179 90 85
33	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "СІМПЛ ІНШУРАНС"	03115, м. Київ, просп. Перемоги, буд. 103, офіс 68	39502690	ІОНОВ ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ	№ 167 від 26.03.2015	(050) 351 79 32
34	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ПРОІНШУРЕНС"	01015, м. Київ, вул. Цитадельна, буд. 5/9, кв. 59	39704183	МАРЧЕНКО ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА	№ 168 від 04.06.2015	(044) 254 39 19, (067) 970 51 33
35	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "СТРАХОВИЙ АДВОКАТ"	01135, м. Київ, вул. Павлівська, буд. 29	39892418	ГАРЦУЄВА ІННА ЄВГЕНІВНА	№ 169 від 08.10.2015	(044) 591 11 52, (044) 591 11 62, (044) 591 11 72, (050) 318 21 45
36	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВІ БРОКЕРИ "ДОРАДА ПАРТНЕРС"	02147, м. Київ, вул. Русанівська набережна, буд. 10, кв. 105	36972212	ШЕРІНА ІНГА ВАЛЕРІЇВНА	№ 170 від 29.10.2015	(044) 538 06 60, (050) 312 01 00
37	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УКРЛЛОЙД"	01135, м. Київ, вул. Григорія Андрущенка, буд. 6-Г, кв. 180	40056174	БАСАРАБ ОЛЕКСАНДРА ІВАНІВНА	№ 171 від 14.01.2016	(044) 374 11 56, (067) 447 03 04, (067) 783 89 62, (067) 462 94 26
38	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ІНСАРТ"	03179, м. Київ, просп. Перемоги, буд. 131, кв. 143	13569374	ГЛАДИШЕВСЬКА ОЛЕКСАНДРА СЕРГІЇВНА	№ 172 від 26.01.2016	(044) 223 0013, (050) 390 0072
39	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АРТ-СТРАХУВАННЯ"	02081, м. Київ, вул. Здолбунівська, буд. 7Д	40273649	ЛЕОНОВ АНТОН ЄВГЕНІЙОВИЧ	№ 175 від 26.07.2016	(066) 772 21 62
40	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ЮТІАР"	01001, м. Київ, вул. Трьохсвятительська, буд. 3	40798699	СОЛОДУХІНА ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА	№ 177 від 20.12.2016	(044) 278 13 23, (050) 503 51 23
41	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АСТОН УКРАЇНА"	03150, м. Київ, вул. Казимира Малевича, буд. 86	40515100	ЗАВІРЮХА ЛЮДМИЛА ІВАНІВНА	№ 178 від 02.03.2017	(044) 338 32 00
42	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНСФЕРО"	04071, м. Київ, вул. Верхній Вал, буд. 2-А, поверх 3	41069006	НАУРЗАЛІНА КАТЕРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА	№ 179 від 18.07.2017	(050) 906 75 97, (050) 906 75 85
43	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ІНДІГО"	65005, м. Одеса, вул. Бугаївська, буд. 35, офіс 623	41232781	ДЕМЧЕНКО-МОРОЗОВА ТЕТЯНА ГРИГОРІВНА	№ 181 від 12.12.2017	(067) 556 43 15

Продовження додатку А

1	2	3	4	5	6	7
44	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "СІНЕРДЖИ"	65045, м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, буд. 76, офіс 5	41518825	ЄПУР СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ	№ 182 від 21.12.2017	(094) 945 78 75
45	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР ІНТАЛАН"	61057, Харківська область, м. Харків, вул. Пушкінська, буд. 3	41737160	ОНІСФОРОВ ОЛЕКСІЙ МИКОЛАЙОВИЧ	№ 183 від 25.01.2018	(067) 573 78 87, (057) 780 01 17
46	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮНІВЕРСАЛ ІНШУРЕНС БРОКЕРС"	61107, Харківська обл., м. Харків, вул. Клочківська, будинок 111А, офіс 9-07	41624817	ШТЕФАН АННА СТАНІСЛАВІВНА	№ 184 від 01.02.2018	(050) 371 92 87, (067) 739 72 93
47	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ГАРАНТІЯ МАЙБУТНЬОГО"	03035, м.Київ, вул. Кудряшова, буд. 20 А, офіс 29	41706958	БУРИК СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ	№ 185 від 24.04.2018	(097) 270 62 22
48	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЄВРОП ІНШУРАНС БРОКЕРС"	01004, м. Київ, вул. Терещенківська, буд. 21, офіс 5	42020066	ЛЯХОВСЬКИЙ ОЛЕКСІЙ МИКОЛАЙОВИЧ	№ 186 від 14.06.2018	(044) 234 62 29, (067) 465 24 77
49	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "АТРИУС"	01033, м. Київ, вул. Шота Руставелі, буд. 31-Б	42134168	МУСІЄНКО НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА	№ 187 від 04.09.2018	(098) 687 06 16, (067) 008 80 08
50	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "ЕРІДА"	01004, м. Київ, вул. Велика Васильківська, буд. 48	42134180	МУСІЄНКО НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА	№ 188 від 18.10.2018	(098) 687 06 16, (067) 008 80 08
51	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ БРОКЕР "МАЛЬОВАНА"	04111, м. Київ, вул. Салютна, буд. 2, кв. 3-401	43118163	МАЛЬОВАНА МАР'ЯНА ВАСИЛІВНА	№ 190 від 10.09.2019	(097) 325 79 07, (067) 507 43 93
52	"ПРЕДСТАВНИЦТВО ВІЛЛІС ТАУЕРС ВОТСОН ІНШУРАНС БРОКІНГ (Чеська Республіка) с.р.о."	04070, м. Київ, вул. Іллінська, буд. 8, під'їзд 2, поверх 3	26627127	АНДРІЙКО В'ЯЧЕСЛАВ ВАЛЕНТИНОВИЧ	№ 191 від 10.09.2019	(044) 230 69 84, (044) 461 99 52
53	"ПРЕДСТАВНИЦТВО СІА "МАІ ІНШУРАНС БРОКЕРС"	01014, м. Київ, вул. Звіринецька, буд. 63	26633257	КОШОВА АНАСТАСІЯ АНАТОЛІВНА	№ 192 від 26.09.2019	(044) 351 11 18
54	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІБЕРТІ БРОКЕРІДЖ"	03038, м. Київ, вул. М. Грінченка, буд. 4	43175495	ДУНАЄВСЬКИЙ РОМАН АНДРІЙОВИЧ	№ 193 від 05.11.2019	(050) 430 52 54, (067) 675 48 10
55	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВИЙ КОНСУЛЬТАНТ-АХІОМА"	03127, м. Київ, просп. Голосіївський, буд. 93, кімната 434	43146925	САРАНДІ ВЯЧЕСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ	№ 194 від 21.11.2019	(044) 355 03 24
56	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БРОКЕРС ІНШУРЕНС ГРУП"	04205, м. Київ, просп. Оболонський, буд. 16-Е, кв.191	43411594	ГОРОХОВСЬКИЙ ДЕНИС ІЛІЧ	№ 196 від 05.03.2020	(050) 638 29 75, (067) 625 17 17
57	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СТРАХОВЕ БЮРО "КОМПАНЬЙОН"	01032, м. Київ, бульв. Тараса Шевченка, буд. 46, кв. 26	39337363	МУРАТОВ ЄГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ	№ 197 від 19.03.2020	(050) 145 26 05

Продовження додатку А

1	2	3	4	5	6	7
58	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СБ МОНОМАХ"	65045, м. Одеса, пров. Покровський, буд. 15, кв. 1	43715877	БОШКО ЮРІЙ ПЕТРОВИЧ	№ 198 від 11.09.2020	(048) 726 59 35
59	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ДОБРОБУТ ТА ЗАХИСТ"	01014, м. Київ, вул. Катерини Білокур, буд. 10/15, оф. 9	43713670	КССНІЧ КОСТЯНТИН МИХАЙЛОВИЧ	№199 від 02.10.2020	(044) 581 55 81
60	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АМІДРІ"	65026, м. Одеса, вул. Пушкінська, 13	34597919	МАГДІЄВ ХІРАМАГОМЕД ГАЗІМАГОМЕДОВИЧ	№200 від 14.05.2021	(048) 724 68 30
61	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФРЕНДІІ ФІНАНС"	04112, м. Київ, вул. Дегтярівська, 62	44157718	ВЕРТЕЛЕЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР БОРИСОВИЧ	№201 ВІД 12.11.2021	(068) 372 48 68

**Відомості про надання посередницьких послуг у страхуванні та/або
перестраховуванні станом на 31.12.2018 (у тис. грн)**

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
1. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-РЕЗИДЕНТАМИ						
Страхові платежі (премії, внески), отримані страховиками-резидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	2 242,4	84 383,5	17 137,5	3 072,8	3 001,3	109 837,5
Страхові виплати (відшкодування), здійснені страховиками-резидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг за договорами страхування, укладеними із страховиками-резидентами на користь страховальників	180,7	23 504,0	2 329,0	756,0	743,3	27 513,0
Кількість договорів страхування, укладених брокером із страховиками-резидентами на користь страховальників	9	2 302	169	184	4 325	6 988,7
2. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-НЕРЕЗИДЕНТАМИ						
Страхові платежі (премії, внески), отримані страховиками-нерезидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	15,0	1 509,1	1 132,2	8,0	2 664,3
Страхові виплати (відшкодування), здійснені страховиками-нерезидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг за договорами страхування, укладеними із страховиками-нерезидентами на користь страховальників	0,0	0,0	366,0	214,3	0,0	580,3
Кількість договорів страхування, укладених брокером із страховиками-нерезидентами на користь страховальників	0	0	37	8	0	45
3. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-РЕЗИДЕНТАМИ						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховування, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	0,9	28 638,6	979,7	55,9	29 675,1
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховування, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	0,0	63,9	0,0	0,0	63,9
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестраховуванні, отриманих брокером від перестраховальників	0,0	0,1	1 480,5	124,8	787,2	2 392,6

Продовження додатку Б

Продовження табл. Б.1

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-резидентами на користь перестраховальників	0	0	108	13	22	143
4. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-НЕРЕЗИДЕНТАМИ						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	648,6	606 047,6	195 084,4	309 491,0	1 111 271,6
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	48,0	345 364,8	510,1	289,6	346 212,5
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отримана брокером від перестраховальників	0,0	118,9	21 109,9	3 641,7	4 579,2	29 449,7
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховальників	0	4	153	67	50	274

*розраховано та складено автором за даними НБУ [57].

Продовження додатку Б

Таблиця Б.2

**Відомості про надання посередницьких послуг у страхуванні та/або
перестрахованні станом на 31.12.2019 (у тис. грн)**

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
1. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-РЕЗИДЕНТАМИ						
Страхові платежі (премії, внески), отримані страховиками-резидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	3 225,5	116 458,1	31 921,7	3 997,7	13 509,8	169 112,8
Страхові виплати (відшкодування), здійснені страховиками-резидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг за договорами страхування, укладеними із страховиками-резидентами на користь страховальників	295,5	21 451,4	3 522,0	745,4	2 030,7	28 045,0
Кількість договорів страхування, укладених брокером із страховиками-резидентами на користь страховальників	33	1 996	231	279	22 207	24 745,4
2. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-НЕРЕЗИДЕНТАМИ						
Страхові платежі (премії, внески), отримані страховиками-нерезидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	10,0	8 584,7	1 069,3	110,0	9 774,0
Страхові виплати (відшкодування), здійснені страховиками-нерезидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг за договорами страхування, укладеними із страховиками-нерезидентами на користь страховальників	0,0	0,0	564,1	206,9	0,0	771,0
Кількість договорів страхування, укладених брокером із страховиками-нерезидентами на користь страховальників	0	0	34	2	0	36
3. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-РЕЗИДЕНТАМИ						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховування, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	0,0	12 406,2	242,9	11,3	12 660,4
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховування, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	0,0	3 161,4	0,0	0,0	3 161,4
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отриманих брокером від перестраховальників	0,0	0,0	1 578,7	126,2	848,1	2 553,0

Продовження додатку Б

Продовження табл. Б.2

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-резидентами на користь перестраховувальників	0	0	105	9	14	128
4. ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-НЕРЕЗИДЕНТАМИ						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	1 989,7	471 108,1	69 098,6	378 526,9	920 723,3
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	367,8	140 121,6	230,9	5 596,2	146 316,5
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отримана брокером від перестраховувальників	0,0	176,1	25 585,4	3 191,2	5 665,6	34 618,3
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховувальників	0	4	165	51	38	258

*розраховано та складено автором за даними НБУ [57].

**Відомості про надання посередницьких послуг у перестрахованні
станом на 31.12.2020 р. (тис. грн)**

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-РЕЗИДЕНТАМИ						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	0,0	12 406,2	242,9	11,3	12 660,4
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	0,0	3 161,4	0,0	0,0	3 161,4
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отриманих брокером від перестраховувальників	0,0	0,0	1 578,7	126,2	848,1	2 553,0
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-резидентами на користь перестраховувальників	0	0	105	9	14	128
ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЗІ СТРАХОВИКАМИ-НЕРЕЗИДЕНТАМИ						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	1 989,7	471 108,1	69 098,6	378 526,9	920723,3
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	367,8	140 121,6	230,9	5 596,2	146316,5
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отримана брокером від перестраховувальників	0,0	176,1	25 585,4	3 191,2	5 665,6	34 618,3
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховувальників	0	4	165	51	38	258

*розраховано та складено автором за даними НБУ [57].

Продовження додатку Б

Таблиця Б.4

**Відомості про надання посередницьких послуг у страхуванні та/або
перестрахованні за I півріччя 2021 року (тис. грн)**

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
1. Посередницька діяльність з укладання договорів страхування зі страховиками-резидентами						
Страхові платежі (премії, внески), отримані страховиками-резидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	1 159,8	35 398,1	50 876,4	4 354,4	8 265,4	100 054,1
Страхові виплати (відшкодування), здійснені страховиками-резидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг за договорами страхування, укладеними із страховиками-резидентами на користь страховальників	65,4	2 378,4	12 689,7	1 629,1	1 668,4	18 431,1
Кількість договорів страхування, укладених брокером із страховиками-резидентами на користь страховальників, одиниць	7	10 437	572	70	10 113	21 199
2. Посередницька діяльність з укладання договорів страхування зі страховиками-нерезидентами						
Страхові платежі (премії, внески), отримані страховиками-нерезидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	487,5	1 117,2	0,0	1 604,7
Страхові виплати (відшкодування), здійснені страховиками-нерезидентами за договорами страхування, укладеними із страховальниками	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг за договорами страхування, укладеними із страховиками-нерезидентами на користь страховальників	0,0	0,0	90,5	183,8	0,0	274,3
Кількість договорів страхування, укладених брокером із страховиками-нерезидентами на користь страховальників, одиниць	0	0	1	2	0	3
3. Посередницька діяльність з укладання договорів перестраховання зі страховиками-резидентами						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховальників	0,0	0,0	18 223,9	1 696,6	0,0	19 920,5

Продовження додатку Б

Продовження табл. Б.4

Показники	Добровільне страхування				Обов'язкове страхування	Усього
	життя	особисте	майнове	відповідальності		
1	3	4	5	6	7	8
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-резидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отриманих брокером від перестраховувальників	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-резидентами на користь перестраховувальників, одиниць	0	0	32	13	4	49
4. Посередницька діяльність з укладання договорів перестраховання зі страховиками-нерезидентами						
Перестрахові платежі (премії, внески), отримані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	107,0	216 823,9	57 626,0	138 611,8	413 168,6
Страхові виплати (відшкодування), компенсовані перестраховиками-нерезидентами за договорами перестраховання, укладеними брокером на користь перестраховувальників	0,0	42,9	40 459,3	1 139,4	0,0	41 641,6
Сума винагороди за надання посередницьких послуг у перестрахованні, отримана брокером від перестраховувальників	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кількість договорів перестраховання, укладених брокером із перестраховиками-нерезидентами на користь перестраховувальників, одиниць	0	1	67	21	17	106

*розраховано та складено автором за даними НБУ [57].

**Свідоцтво ТОВ «ТВТ-Страховий брокер» про внесення до
державного реєстру страхових та перестрахових брокерів № 139 від
11.10.2007 р.**

ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

СВІДОЦТВО
про внесення до державного реєстру
страхових та перестрахових брокерів

Видане ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТВТ –
СТРАХОВИЙ БРОКЕР»
(прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи-підприємця або повне найменування юридичної особи)

35255130
(ідентифікаційний код за ЄДРПОУ юридичної особи)

04053, м. Київ, вул. Гоголівська, буд. 49, кв. 36
(місце проживання фізичної особи або місцезнаходження юридичної особи)

Ресстраційний номер за державним реєстром страхових та перестрахових
брокерів:

№ 139
“11” жовтня 2007 р.

Член Комісії – Директор
департаменту ресстрації,
ліцензування та
дозвільних процедур

(підпис) **О. М. Калінін**

“01” жовтня 2010 р.

№ 000111 М.П.